N°. 46. A°. 1859.

WOENSDAG 23 FEBRUARIJ.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.

Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.

Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau : Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een **BIJBLAD**, *bevattende een verslag van de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van dingsdag 22 februarij* 1859, *alsmede een overzigt van de memorie van beantwoording des Ministers van Finantien op het voorloopig verslag der Tweede Kamer betrekkelijk het wetsontwerp tot wijziging der bepalingen omtrent de heffing van den accijns op het geslagt van de runderen en de kalveren.*

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* doen te weten dat is afgekondigd

Het Reglement met de Vrachtlijst voor het Beurtveer tusschen de Gemeenten Rotterdam en 's Hertogenbosch, en

Het Besluit tot opheffing van het Beurtveer tusschen de Gemeenten Rotterdam en Maastricht;

En dat deze stukken zijn opgenomen in de Gemeentebladen n°. 2 en 3, die ter Plaatselijke Secretarie verkrijgbaar zijn, tegen betaling van achttien centen voor het eerstgenoemde en drie centen voor het laatstgenoemde.

Rotterdam den 22 Februarij 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE.
de Burgemeester, J. F. HOFFMAN.

Nationale Militie.

LOTING.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* brengen bij deze ter kennis van allen die daarin zijn betrokken, dat de LOTING voor de Nationale Militie, over den jare 1859, zal geschieden in het *Oudemannenhuis*, op de dagen en uren als volgt, te weten:

Woensdag den 2 Maart 1859, voor degenen wier geslachtnamen beginnen met de letteren A, B en C,
des morgens ten 9½ ure;
voor degenen wier geslachtnamen beginnen met de letteren D, E, F en G,
des namiddags ten 1 ure.

Donderdag den 3 Maart 1859, voor degenen wier geslachtnamen beginnen met de letteren H en I,
des morgens ten 9½ ure;
voor degenen wier geslachtnamen beginnen met de letteren K en L,
des namiddags ten 1 ure.

Vrijdag den 4 Maart 1859, voor degenen wier geslachtnamen beginnen met de letteren M, N, O en P,
des morgens ten 9½ ure;
voor degenen wier geslachtnamen beginnen met de letteren Q, R en S,
voor zoo verre deze laatste letter betreft, wier geslachtnamen beginnen met Sl, *ingesloten*,
des namiddags ten 1 ure.

Zaturdag den 5 Maart 1859, voor degenen wier geslachtnamen beginnen met het overige der letter S, alsmede de letters T, U en V,
voor zoo verre deze laatste letter betreft, wier geslachtnamen beginnen met Vi, *ingesloten*,
des morgens ten 9½ ure;
voor degenen wier geslachtnamen beginnen met het overige der letter V, benevens de letters W en Z,
des namiddags ten 1 ure.

Vermanende Burgemeester en Wethouders voornoemd ieder der ingeschrevenen, om te zorgen bij de LOTING, *en wel op de uren in deze bepaald*, tegenwoordig te zijn, of daarin door ziekte of wettige beletselen verhinderd zijnde, een ander voor hen te doen compareren, die in staat is hunne belangen, des noodig, behoorlijk te kunnen voordragen.

Terwijl aan ieder der belanghebbenden een biljet van oproeping zal worden bezorgd, *hetwelk bij de Loting zal moeten worden medegebragt;* kunnende diegenen die, door verhuizing of anders, zoodanig biljet niet mogten ontvangen, zich daartoe ter *Secretarie* dezer Gemeente (*Afdeeling Militaire Zaken*) aanmelden, daags vóór de Loting.

Zullende de alphabetische registers, uit kracht van art. 74 der Wet, ter visie gelegd worden ten Raadhuize, op de *Secretarie* (*Afdeeling Militaire Zaken*) op Donderdag en Vrijdag den 24sten en 25sten Februarij 1859, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, *ten einde een ieder in staat zoude zijn, en, ingeval hem op die lijsten eenige personen of omstandigheden mogten voorkomen, die op dezelve nog zouden behooren te worden aangeteekend of weggelaten, daarvan voor de Loting aan den heer* Militie-Commissaris *kennis te geven.* En, ten einde de ingeschrevenen te behoeden tegen de onaangenaamheden, die uit de onbekendheid van hunne woonplaatsen voor het vervolg zouden kunnen ontstaan, worden zij verzocht om, bij verandering van woonplaats, daarvan ter plaatse voormeld *schriftelijk* kennis te geven, met opgave van wijk, plaats en nummer hunner laatste en van hunne tegenwoordige woning, zonder hetwelk de werkzaamheden der Nationale Militie niet zoo geregeld als vereischt wordt kunnen afloopen.

Rotterdam den 18 Februarij 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE.
de Burgemeester, J. F. HOFFMAN.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* heeft, in haar N.° van den 18 dezer, op nieuw het vraagstuk betrekkelijk de openstelling der havens in Nederlandsch O.-Indië ter sprake gebragt. „ Wat is waarheid?" vraagt zij, en laat er dadelijk als antwoord op volgen: „ Wij gelooven, dat *beide* Ministers van Kolonien, „ zoowel de afgetreden, als die nog deel van het Kabinet „ uitmaakt, *zwak hebben gehandeld;* maar dat *onge-* „ *twijfeld* de gouverneur-generaal de geheele schuld „ van *den onbezonnen maatregel* draagt."

Die schuld drukt op den Gouverneur-Generaal, volgens de *N. R. Ct.*, vooral omdat hij de havens ook heeft opengesteld voor den *invoer;* in dat opzigt bovenal, zegt zij: „ is het gedrag van den Gouverneur- „ Generaal *niet te verdedigen.*"

Met verbazing lazen wij niet slechts deze uitspraak, maar ook hetgeen de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* eenige dagen vroeger omtrent die zaak had gezegd (N.° van 31 januarij). „ De maatregel, *zoo als die genomen is*" zegt zij dáár (dat is openstelling voor in- *en* uitvoer) vindt niet één verdediger, zelfs niet „ *in de pers.*"

Zonder ons uit te laten over den maatregel zelven — want het is ons doel niet, om in dit artikel over den maatregel als zoodanig te spreken — moeten wij de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* doen opmerken, dat indien *twee* Ministers van Koloniën zwak gehandeld mogten hebben, zij zelve hun in die „ *zwakheid*" is vóórgegaan. De maatregel, *thans* door u „ onbezonnen" genoemd, het besluit welks „ nadeelige werking" door u thans gewenscht wordt, dat *gekeerd* worde (N°. van 31 januarij), is „ *zoo als hij genomen is*" door u goedgekeurd en toegejuicht. 't Kan zijn, dat het gedrag van den Gouverneur-Generaal „ niet te verdedigen is," *omdat* hij de havens ook voor den *invoer* heeft opengesteld; maar gij zelve hebt juist dàt gedeelte van den maatregel met kracht en warmte *verdedigd* tegen hen, die, in de Amsterdamsche Courant, zulks gevaarlijk achtten! Indien gij beweert, dat de maatregel zelfs „ niet in de pers" één verdediger heeft gevonden, dan antwoorden wij: De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* heeft den maatregel, vol en geheel, verdedigd en in bescherming genomen.

Wij hebben de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 3den October 1858 voor ons liggen. Daarin lezen wij een hoofdartikel, dus van de redactie zelve uitgegaan, getiteld: „ De openstelling der havens in onze O. I. bezittingen." Sedert kort was de maatregel, door den Gouverneur-Generaal tot openstelling der havens voor den *in-* en *uitvoer*, hier te Lande bekend geworden. In de Amsterdamsche Courant werd die maatregel afgekeurd als verderfelijk voor handel, scheepvaart en nijverheid, en het is de N. Rott. Ct. die de verdediging van den maatregel *tegen* den aanval op zich neemt!

Zij gaat uit van het beginsel, dat men „ de belem- „ meringen waaraan de handel onzer O. I. bezittingen „ onderworpen is, *zoo veel mogelijk* behoort op te „ heffen." En, van dit beginsel uitgaande, zegt zij, het staat er met zoo vele woorden te lezen: „ Sedert „ 1848 is men dan ook reeds langzamerhand met de weg- „ ruiming dier belemmeringen aangevangen, *waartoe* „ *ook de maatregel, onlangs door den gouverneur* „ *genomen, strekt, om al de Indische havens voor den* „ *handel open te stellen, een maatregel* REEDS LANG „ GEWENSCHT *en dan ook* THANS MET GENOEGEN „ BEGROET." Van hen, die zich *tegen* den maatregel verklaarden, zegt de N. R. Ct., „ dat zij nimmer „ iets vergeten, maar ook nimmer iets leeren;" en nadat zij met cijfers gestaafd had haar betoog, dat de liberale handelsmaatregelen in Indië reeds nu de schoonste resultaten hadden opgeleverd, vervolgt zij aldus: „ In de tot heden opengestelde havens, heeft „ de handel en scheepvaart de concurrentie met de „ vreemden uitmuntend volgehouden. *Er is geen eene* „ *reden waarom zij dit niet evenzeer zouden kunnen* „ *in die, welker openstelling op nieuw is bevolen.*"

In de Amsterdamsche Courant werd, bovenal, gevreesd voor den maatregel, voor zoo veel deze *den invoer* betrof. De redenen, welke voor die vrees werden aangevoerd, noemde de N. R. C. „ redenen „ van angst en benaauwdheid." Door de sluiting der havens, zegt zij: „ werd *de wettige handel belem-* „ *merd*, en de sluiking en clandestine invoer *niet* „ *belet* — is dit niet de krachtigste veroordeeling dier „ sluiting, die de vurigste voorstander der openstelling „ zoude kunnen aanwijzen. Integendeel! thans nu „ men weet *dat daar wordt ingevoerd*, nu alles open- „ baar en bij het heldere daglicht geschiedt, *nu kan* „ *men veel beter toezien dan vroeger*, toen men be- „ greep dat de sluiting genoegzaam was, om allen „ invoer te beletten." Het artikel sluit met de volgende merkwaardige woorden: „ *Men stelle zich* „ *echter gerust. Wij twijfelen er niet aan, of als de* „ *maatregel in de Tweede Kamer wordt ter sprake* „ *gebragt*, DE REGERING DAARVOOR DEN LOF ZAL „ INOOGSTEN, DIEN ZIJ VERDIENT."

Van welken aard de lof is, dien de N. R. C., nu de maatregel ter sprake is gekomen, voor de Regering weglegt, is reeds hierboven aangetoond. *Nu* hebben de beide Ministers van Koloniën, de vorige en de tegenwoordige, „ zwak gehandeld"; *nu* drukt de geheele schuld van „ den onbezonnen maatregel" op den Gouverneur-Generaal: *nu* is het „ niet te verdedigen" dat de havens ook voor den invoer zijn opengesteld: *nu* vindt de maatregel, „ zoo als die genomen is" (dus voor in- en uitvoer) niet één verdediger, zelfs „ niet in de pers."

Mogen wij, na deze feiten geconstateerd te hebben, niet op *onze* beurt vragen: „ Wat is waarheid?

Verre zij het van ons aan „ machines de guerre" te denken. Wij zoeken de oplossing van het door ons aangetoonde contrast veeleer in eene natuurlijke reden. Ook de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* keurde aanvankelijk den maatregel goed: hij ligt dan ook geheel op den weg eener consequente toepassing van het vrije handelsbeginsel. Later is zij van hare meening teruggekomen; overleg, nadenken, overweging hebben haar doen zien, dat hetgeen zij vroeger toejuichte en verdedigde, wat zij vroeger beschouwde zóó verdienstelijk te zijn, dat de Regering bij de Tweede Kamer den haar toekomenden lof zou inoogsten, *nu* door haar werd geacht te zijn een onbezonnen maatregel, die niet te verdedigen is.

Wij beslissen niet, welke meening de beste zij: de eerste of de laatste van de *Nieuwe Rotterdamsche Courant.* Maar blijven niet altijd de vragen openstaan: „ Hoe kunt gij *thans* Staatslieden zoo hard „ vallen over een maatregel, dien *gij* tegelijk *met hen* „ hebt goedgekeurd? Indien voor *u* dwaling niet on- „ mogelijk, verandering van overtuiging mogelijk is: „ waarom eene dwaling van Staatslieden, te goeder „ trouw voorzeker gepleegd, zóó scherp gegispt, dat „ terugroeping van den hoogsten gezaghebber in Indië „ noodzakelijk wordt geacht? Waarom de handelingen „ zóó scherp afgekeurd van den tegenwoordigen „ Minister van Kolonien, waar gij u zelve hebt te „ verwijten wat dezen niet op zijne schouderen heeft „ drukken: *warme verdediging van den maatregel* „ *zelven?*"

X.

BUITENLAND.

LONDEN den 21 Februarij.

Het Court Journal zegt dat de Prins Gemaal zich bij gelegenheid der doopplegtigheid van zijnen Kleinzoon, den jeugdigen Pruissischen Prins, naar Berlijn begeven zal, en dat Prinses Frederik Willem van Pruissen in de maand mei, door haren Gemaal vergezeld, een bezoek aan Engeland brengen zal.

Volgens hetzelfde blad wordt de Hertog van Marmelade eerlang te Parijs verwacht, om voor zijnen Meester, den afgedankten Keizer Soulouque, die genoemde hoofdstad tot toekomstige verblijfplaats gekozen heeft, eene woning te zoeken.

— Het berigt van het zenden van een Engelsch eskader naar de Middellandsche Zee schijnt zich te bevestigen. Aan den Franschen gezant, den hertog van Malakoff, die inlichtingen zou gevraagd hebben, heeft men verzekerd dat de maatregel alleen genomen wordt om op alle gebeurtenissen op de Iönische eilanden gewapend te zijn.

— De verrigtingen van het Lagerhuis sedert de beraadslagingen over het adres in antwoord op de Troonrede keumerken zich door groote eentoonigheid en zeer geringe belangrijkheid, maar men acht het niet onmogelijk dat zij, ook ten gevolge der verdeeldheid die in den boezen van het Kabinet schijnt te heerschen, eerlang levendiger en gewigtiger worden zullen. Dat de Lord Kanselier dezer dagen op het punt gestaan heeft van af te treden, ten gevolge van het misnoegen zijner ambtgenooten over eene door hem gedane benoeming, schijnt zich te bevestigen, maar tevens dat hij, door die benoeming weder in te trekken, zich tijdelijk met de overige Ministers verzoend heeft. Eene soortgelijke oorzaak heeft den secretaris van Staat voor Oorlog, generaal Peel, scherpe verwijtingen van den kant van eenige andere Ministers berokkend. Velen zijn er misnoegd over dat de Ministers de ernstige behandeling van alles wat op de buitenlandsche politiek betrekking heeft zorgvuldig schijnen te ontwijken. Wil men toch van de Donau-Vorstendommen spreken, dan antwoorden zij met eene bepaalde weigering, omdat die zaak de Parijzer Conferentie aangaat. Spreekt men van het ontwerp van Staatsregeling, het Iönisch Parlement door den heer Gladstone voorgelegd, dan leggen zij het stilzwijgen op, ten einde allen invloed op de beraadslagingen van dat Wetgevend Ligchaam voor te komen. De behandeling der zaak van de Charles Georges wordt verschoven tot dat de diplomatieke stukken overgelegd zullen zijn. Van de dreigende en gewigtige Italiaansche questie mag de naam naauwelijks openlijk genoemd worden, veel minder mag men naar den tegenwoordigen stand der onderhandelingen vragen.

Maar de grootste hinderpaal, voor het oogenblik nog ontweken, doch naar sommiger oordeel naauwelijks te boven te komen, is in de Parlementaire hervormingen gelegen. De openbare meening wil dat te dien opzigte een ernstig en afdoend stelsel worde aangenomen, en nu verzekert men dat de Voorzitter van den Ministerraad, markies van Salisbury, volstrekt van geene hervorming welke dien naam eenigzins verdient hooren wil. Is dit zoo, hoe zal dan het vraagstuk worden opgelost, naardien twee derden der leden van het Lagerhuis zich te dien opzigte jegens hunne kiezers verbonden hebben? Welligt hernieuwt zich het in 1853 gebeurde, toen het Tory-Ministerie het Parlement ontbond, de beslissing der kiezers inriep, en ten slotte een Lagerhuis verkreeg dat nog veel vijandiger dan het vorige tegen het Kabinet gestemd was.

— Volgens brieven uit Rome heeft een adjudant van den Prins van Wallis, de overste Bruce, broeder van lord Elgin, bij de audientie welke den Prins door den Paus verleend werd op eene wijze tegen de etiquette gezondigd, welke in de hoogste kringen een zeer ongunstigen indruk maakte. Ofschoon de Prins door den Paus als Souverein Vorst ontvangen werd, in welke gevallen de gebruiken op het Vatikaan medebrengen dat de bezoeker met Zijne Heiligheid alleen gelaten wordt, terwijl het gevolg in de antichambre toeft, hield de overste zich onafgebroken aan de zijde van den Prins, ja, wat meer is, hij wachtte niet tot de Paus het gesprek afbrak, maar veroorloofde zich dit zelf te doen. De door hem ingebragte verontschuldiging heeft hierin bestaan dat hij deze en geene andere instructien uit Londen had ontvangen.

— Eene depêche uit Corfu, medegedeeld door de Oesterr. Corr., meldt dat de beraadslagingen over de constitutionele hervormingen in de Iönische Volksvergadering worden voortgezet en dat de meeste sprekers de voorstellen van den heer Gladstone bestrijden.

— De berigten uit New-York tot 8 dezer, door de stoombooten Asia en Kanguroo overgebragt, komen hoofdzakelijk op het volgende neder: De heer Forsyth heeft zijn ontslag als minister der Vereenigde Staten in Mexico genomen. Door den heer Cass is hem gezegd dat het door hem gehouden gedrag door de Regering was goedgekeurd en dat het Kabinet nog niets ten opzigte der Mexicaansche zaak had besloten. De tijdingen uit dat Land gingen tot 28 januarij. Twee dagen vroeger was de generaal Miramon met duizend man kavallerie in de hoofdstad aangekomen en had de handelingen van den generaal Robles afgekeurd en hem uit zijne functien ontslagen, na den generaal Sales aan het hoofd des legers geplaatst en Zuloaga in het bewind bevestigd te hebben. Men zeide dat Miramon voornemens was met eene aanzienlijke magt naar Vera Cruz op te rukken. De Liberalen hebben den generaal Negrette nabij Jalapa op de vlugt gedreven. Brieven uit die oorden achten het niet onwaarschijnlijk dat San Luis zich in hunne handen bevindt.

Van Port au Prince wordt den 16 januarij gemeld dat de omwenteling zich tot nagenoeg al de gedeelten des Lands had uitgebreid. In de nabijheid van Saint Marc zijn eenige zeer bloedige gevechten, zoowel te water als te land, geleverd en vele dooden gevallen. Aan het zeegevecht namen zes schepen deel; het admiraalschip werd zwaar geteisterd en de geheele vloot is naar Port au Prince gestevend. Van alle kanten ontving de president Geffrard versterking.

— De mails uit Indië en China zijn den 17 februarij te Alexandrië aangekomen, met berigten uit Calcutta tot den 28 januarij, uit Galle tot den 30 januarij en uit Hong Kong tot den 15 januarij. De oproerlingen hebben beproefd Rohilcund van Napaul uit binnen te dringen, maar zijn, met groot verlies voor hen, afgeslagen door het 42ste regement. De invoeren waren te Calcutta zeer levendig. Naar producten was veel vraag; de vrachten waren verbeterd. Wissel 2/¾.

Lord Elgin is den 1 januarij van Hankew naar Shanghai teruggekeerd. Den 8 januarij was er eene kleine expeditie, uit troepen en schepen bestaande, van Canton afgezonden om de aanvallen, die op een gedeelte van de troepen, buiten de stad gelegen, waren gedaan, te straffen. De stelling van den vijand werd, zonder verlies voor de onzen, ingenomen en een dorp vernield. Men gelooft dat de ongeregeldheden plaats hadden gehad met goedvinden van de Keizerlijke Regering. Te Hong Kong was de handel stil. Wissel 4.5½ voor banknoten. Te Shanghai waren de artikelen van invoer, uitgezonderd metalen, zeer gezocht. De wissel is gedaald tot 6-4. Thee overal hooger. De uitvoeren zijn 2½ millioen minder.

PARIJS den 21 Februarij.

De stemming is hier heden weder oorlogzuchtiger dan eenige dagen geleden, ofschoon men niet kan zeggen dat er bepaalde feiten zijn, waaruit men die stemming zou kunnen verklaren. De questie der dubbele verkiezing in de Donau-Vorstendommen treedt, vooral met het oog op de aanstaande Conferentie, thans vooral op den voorgrond. De meening der Keizerlijke Regering schijnt vrij getrouw te zijn afgespiegeld in de beide door ons vermelde artikelen over dat onderwerp in den Constitutionnel. Althans schijnt aan bijna de geheele pers het parool te zijn gegeven om den weg te banen voor eene houding, waarbij Frankrijk de vraag van het al of niet wettige der dubbele verkiezing, in verband met de conventie van 19 augustus 1858, liefst ter zijde zou laten liggen, om de verkiezing zelve als een *fait accompli* te beschouwen, dat gehandhaafd moet worden, liever dan het te vernietigen door Oostenrijk tot het bezetten der Vorstendommen te magtigen. Men wil dat Frankrijk in deze zienswijze steun zal vinden bij Rusland, dat uit den aard der zaak niet dan met leede oogen Oostenrijksche troepen in de Vorstendommen zou zien verschijnen, terwijl men eindelijk hoopt, dat ook Engeland tot eene beschouwing in dien geest zal te bewegen zijn. De meest opgewonden voorstanders van deze politiek beweren daarenboven, dat de Romaansche bevolking zonder eenigen twijfel behoort ondersteund te worden in hare wenschen tegen Oostenrijk, dat verlangen zou de vervulling daarvan tegen te houden.

— Gisteren heeft de Keizerlijke Prins op de plaats van het Caroussel met zijn' witten hond gespeeld. De menigte verdrong zich voor het ijzeren hek om de spelen gade te slaan van den jeugdigen Prins, die zeer levendig van aard is en eene volmaakte gezondheid geniet.

— Laatstl. zaturdag heeft aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken een allerschitterendst bal plaats gehad, waar de heer en mevrouw Delangle de Ministers, de voorzitters van het groote Staatsligchaam, de groot-dignitarissen des Rijks, eene menigte leden van den Senaat, leden van het Wetgevend Ligchaam, van den Raad van State, van den Gemeenteraad en de Regtbank ontvangen hebben, die niet in gebreke waren gebleven aan de uitnoodiging van Zijne Excellentie gehoor te geven. Ook merkte men onder de hooge personen, die te midden der groote wereld schitterden, een aantal van onze kunstenaars en financiers op: onder laatstgenoemde ook de heer Emile Pereire. De honneurs werden waargenomen door mevrouw Delangle en hare dochter, mevrouw Gaubin. Het dansen heeft tot in den nacht voortgeduurd.

— De bureaux van het Wetgevend Ligchaam zijn heden vergaderd, om het onderzoek der begrooting aan te vangen.

— De Constitutionnel deelt mede dat de baron de Bourqueney te Parijs is aangekomen.

— De redevoering, door den graaf de Cavour in den Sardinischen Senaat uitgesproken, ter verdediging van de voorgestelde leening, is vooral belangrijk geweest omdat zij eenig meer licht verspreidt over den waren aard der Italiaansche questie. Zij liep voornamelijk over drie punten. Vooreerst trachtte hij te bewijzen dat de toestand van Lombardije wel waardig is de sympathie van Europa te verwekken; want, zeide hij, wanneer drie legerkorpsen niet voldoende zijn om den vrede en de rust te bewaren van vijf millioen inwoners; wanneer het noodig is om, in het hart van den winter, langs den kortsten weg, een vierde legerkorps van 30,000 man af te zenden ten einde

een volksopstand te voorkomen, — moeten wij dan niet bekennen dat de toestand van Lombardije, die in het geachte lid van den Senaat (den heer de Brignole Sale) een lofredenaar heeft gevonden, wel zeer hard en zeer treurig is voor de volken?

Vervolgens heeft de graaf beweerd dat Oostenrijk meermalen in Italië de tractaten van 1815 geschonden heeft. Die tractaten hebben aan deze Mogendheid het bezit verzekerd van het grondgebied tusschen de Pô en de Tessino, maar op den regteroever van deze rivier haren invloed beperkt tot het bezit van twee versterkte plaatsen. Maar, vervolgde de redenaar, Oostenrijk heeft, hetzij dan langs diplomatieken weg, hetzij door militaire bezettingen, zijn grondgebied ver over de Appenijnen en tot aan de oevers van de Adriatische zee uitgebreid. Dit strijdt ten eenenmale met de tractaten van 1815. Zoo de Italiaansche Vorsten daarbij lijdelijk hebben toegezien, dan hebben zij daardoor de tractaten geschonden, die hun het regt niet toekennen van hunne onafhankelijkheid op te offeren ten behoeve van Oostenrijk. Dit beginsel, riep de minister uit, is een beginsel der nieuwere staatkunde, een van de groote vorderingen der beschaving. Op dit terrein is de interventie der Europesche Regeringen volkomen gewettigd. Zou de heer Brignole het gelooven? vroeg de graaf de Cavour. Gelooft hij dat het ons onverschillig moet zijn of men Oostenrijk magtigt om, wanneer het dat wil, de hertogdommen Parma en Modena te bezetten? zijne troepen naar de toppen der Appenijnen te zenden, ongestraft Genua te bedreigen? Dáár, dáár ligt voor ons een wezenlijk gevaar, waartegen wij geroepen zijn ons te beveiligen en tevens te protesteren.

Eindelijk heeft de Minister getracht te bewijzen dat de politiek van Sardinië nooit uitdagend is geweest en wanneer zij al voor Oostenrijk en voor al de Regeringen, welke blindelings de staatkunde van dat Rijk volgen, eene bron van moeijelijkheden heeft opgeleverd, dan is dit het gevolg geweest van het constitutionele en liberale stelsel van Sardinië, dat in zich zelf de veroordeeling bevatte van het absolute en anti-nationale bewind van Oostenrijk en zijne volgelingen.

Deze redevoering van den Sardinischen minister wordt in het Journal des Débats door den heer Prévost Paradol zeer gunstig beoordeeld. Volgens hem heeft de graaf zeer te regt Oostenrijk herinnerd aan het beginsel van non-interventie, ten aanzien van eenige Italiaansche regeringen, die maar al te zeer gewoon zijn zich op dien magtigen bondgenoot, en op het belang dat hij er bij heeft om hen te hulp te komen, te verlaten. Tegen dezen wensch van Sardinië is niets in te brengen, vervolgt de bekwame publicist, en inderdaad zou het er niets bij verliezen, wanneer het zich tot dien wensch bepaalde. Indien werkelijk het beginsel van non-interventie, ten aanzien van alles wat Midden-Italië betreft, algemeen werd aangenomen, zou dit wel verre van strijdig zijn met de tractaten, en wanneer het slechts één dag werd toegepast, zou het voldoende zijn om groote veranderingen in dit gedeelte van het Schiereiland te weeg te brengen en, bij wijze van terugwerking, ook den toestand van het overige gedeelte te wijzigen.

KEULEN den 21 Februarij.

De Köln. Zeitung deelt, als antwoord aan den Franschen Constitutionnel, eenige narigten mede omtrent de houding, welke Oostenrijk, zoo men eene correspondentie des aangaande uit Weenen gelooven mag, op de aanstaande Conferentie denkt aan te nemen. Men kent, zoo luidt het daar, de gezindheid van Frankrijk; die van Oostenrijk is niet halstarrig; integendeel wil het gaarne goede bedoelingen bevorderlijk zijn en heeft zelfs bij de vaststelling der Conventie van 19 augustus 1858 eene toegevendheid betoond, grooter dan met zijne overtuiging was overeen te brengen. De Porte verloor veel bij die overeenkomst; de Vorstendommen wonnen eene zelfstandigheid, die hen in het bezit stelde van alles wat ter vermeerdering van hunne welvaart noodig was. Welk gebruik hebben nu de Romaansche bevolkingen van de haar verleende concessiën gemaakt? Alom bekend zijn de willekeurige en onregtmatige handelingen der autoriteiten, de vervalsching der verkiezingen voor de nationale vergaderingen, de benoeming van een Hospodar in Moldavië, die de vereischte hoedanigheden niet bezat, en het roepen van denzelfden man als Hospodar in Wallachije — eene openlijke schending dus der Conventie. Op dezen weg ijlt men onbedachtzaam voort, rukt zich meer en meer van de Porte los en bewerkt juist datgene wat de Oostersche oorlog heeft moeten verhinderen. Deze omstandigheden schijnen aan het Kabinet van Weenen zijn gedragslijn gebiedend voor te schrijven: namelijk van te zorgen dat de Conventie van 19 augustus stipt gehandhaafd worde.

De overtreding van eene eerst onlangs en plegtig aangegane overeenkomst vindt echter bij Fransche bladen verdediging; er blijkt genoegzaam uit, welke waarde men in Frankrijk hecht aan verdragen. Oostenrijk heeft hier onvoorwaardelijk regt, en is geroepen om geen stap terug te treden. In Parijs wil men het doen voorkomen, alsof het doel ware: den invloed van Oostenrijk te fnuiken door het inwilligen van de wenschen der Romaansche bevolking. Alles wat in de Vorstendommen gebeurd is, bewijst echter dat Oostenrijk daar geen zweem van invloed uitoefent, en dat daarentegen de Fransch-Russische invloed op alle punten zegeviert. De onstuimige begeerten der bevolking te bedwingen, is voor Oostenrijk hoegenaamd geen kwestie van invloed, maar van handhaving van regt; alleen de Porte heeft er een dadelijk belang bij, dat hare reeds beperkte regten gewaarborgd worden.

Iets goeds ligt er toch in de zonderlinge wijze, waarop met de Conventie betreffende de Donau-Vorstendommen door Frankrijk wordt omgesprongen. Europa ziet nu als in een spiegel wat de toekomst zou zijn van eene Conventie in de zaak van Italië, wanneer het Frankrijk gelukte haar tot stand te brengen. Vroeger nog dan aan den Donau, zou men daar met een *fait accompli* voor den dag komen en na weinige maanden zou er geen spoor meer van de Conventie te vinden zijn.

Ten slotte spreekt de Köln-Zeitung nog van de aanmatigingen der Oostenrijksche politiek in Italië, en beweert dat zij altijd de ingebeelde bezwaren tegen den Oostenrijkschen invloed in Italië heeft bestreden, maar dat daarom met te meer regt mag geëischt worden dat de militaire bezetting binnen de grenzen van Lombardije beperkt blijve. De Oesterr. Zeitung vergelijkt wel de gewapende interventie van Oostenrijk in sommige Italiaansche Staten met die van Pruissen in Saksen en Baden, maar Pruissen, zegt de K. Z., trok zijne troepen terug nadat de revolutionnaire elementen waren overwonnen. Ook Italië mag niet voor altijd in een staat van beleg verkeeren.

— Uit Weenen wordt verzekerd dat het berigt, door onderscheidene buitenlandsche bladen verspreid, alsof aan de aldaar uitkomende bladen was verboden artikelen over het Oostenrijksche financiewezen op te nemen, die niet vooraf aan de goedkeuring van den Minister van financien waren onderworpen, geheel bezijden de waarheid is. Voor zoo ver ons bekend is, schrijft de Oesterr. Zeitung, is daar geen woord van aan en is het eene verdraaijing van de waarheid, welke dus luidt: dat de redacteurs der alhier uitkomende bladen door Z. D. den Stadhouder zijn ontboden en dat hun bij die gelegenheid is medegedeeld, dat, om hen te vrijwaren voor de openbaarmaking van onjuiste feiten op finantieel gebied, de Minister van finantiën hun de vrijheid gaf om bij den secretaris-generaal van het Ministerie inlichtingen in te winnen betreffende de al of niet juistheid der feiten. De redeneringen daarover zouden op geenerlei wijze belemmerd worden.

— Het voor dit jaargetijde bijna voorbeeldeloos zachte weder dat ook te Rome heerscht zal denkelijk aanleiding geven dat het verblijf des Konings van Pruissen aldaar verlengd wordt. Eenerzijds toch verlangt de Vorst zelf niets liever dan dat, andererzijds stellen de artsen zich gunstige uitkomsten daarvan voor. Z. M. bezoekt thans ook de ateliers der voornaamste kunstenaars en wijdt hun den hoogsten lof.

— Op het voorbeeld van andere Duitsche Staten, heeft het committé der Volksvertegenwoordiging in Wurtemberg besloten, ter kennisneming, aan de Regering over te leggen eene motie van een aantal afgevaardigden, waarvan de strekking is om stappen te doen bij den Duitschen Bondsraad, ten einde de Bondsvestingen en de bergpassen in het Schwarzwald en aan den Bovenrijn in staat van verdediging te stellen en den uitvoer van paarden uit Duitschland te verbieden.

— Men schrijft uit Jassy, den 11 februarij, dat aldaar in eene zitting der nationale vergadering van Moldavië de boodschap van den Vorst, waarin hij zijne verkiezing tot Hospodar van Wallachije mededeelde, onder luide toejuichingen is voorgelezen. Op voorstel van den afgevaardigde Gogolnitchano is er met eene groote meerderheid besloten een adres te rigten aan den Vorst, met de bede om de nationale vergaderingen van beide de Vorstendommen te Fokschany bijeen te roepen, ten einde daar gemeenschappelijk de grootsche taak te voleindigen, welke haar is te beurt gevallen, en den eersten steen te leggen tot den opbouw van het Romaansche Rijk, opdat zoo de vereeniging in waarheid worde tot stand gebragt. Ofschoon door den afgevaardigde Lascar Ketargie eene poging werd beproefd om een besluit te voorkomen dat, zijns inziens, het verwijt van onvoorzigtige overhaasting niet kan ontgaan, heeft de opgewondenheid der meerderheid gezegevierd, en is er eene commissie benoemd om den Vorst het bewuste adres aan te bieden.

Intusschen heeft Couza, door middel van den telegraaf, eene proclamatie aan de Wallachijers gerigt en een ministerie benoemd. Den 14 dezer zou hij naar Bucharest vertrekken en den 22sten zouden de beide vergaderingen zich te Fokschany vereenigen. De opgewondenheid in de Vorstendommen is groot; overal hoort men van feesten, vreugdevuren, illuminatiën als anderzins.

PER TELEGRAAF.

BARCELONA den 21 Februarij.

Tijdingen uit Tanger van 9 dezer behelzen dat de Engelsche consul wegens een vredesverdrag tusschen Spanje en Marocco onderhandeld heeft. — Te Barcelona is de handelsbeweging verflaauwd, maar men hoopt op eene verlevendiging. De questie nopens Cuba boezemt geen ongerustheid in.

LONDEN den 22 Februarij.

KOFFIJ vast; Native 51/6. — THEE stil. — SUIKER iets lager. — SALPETER met levendigen handel tot betere prijzen. — OLIEN. Palm belangrijk hooger, 44/ betaald; Lijn 29/9 en Raap 42/. — TALK in loco 52/6. — IJZER 51/9.

LIVERPOOL den 22 Februarij.

Van KATOEN zijn 5000 b. tot onveranderde prijzen verhandeld.

BERLIJN den 22 Februarij.

GRANEN. Rogge Febr./Maart 45, voorjaar 44⅞. — OLIE, Febr./Maart $15\frac{5}{8}$, voorjaar $14\frac{2}{3}$. — SPIRITUS Febr./Maart $19\frac{3}{4}$.

ANTWERPEN den 22 Februarij.

KOFFIJ prijshoudend. — SUIKER gedrukt. — GRANEN. Tarwe Witte *f* 10, Roode *f* 10⅞, Rogge *f* 6⅜.

MADRID den 21 Februarij.

Spanje 1½ pc. 31; dito 3 pc. 41.80.

PARIJS den 22 Februarij.

Frankrijk 3 pc. 67.35. Spanje 1½ pc. 29½; dito Binnenl. 3 pc. 39¾.

LONDEN den 22 Februarij.

Geconsolideerden 3 pc. 95⅛. Rusland 5 pc. 113; dito 4½ pc. 99¾. Spanje 1½ pc. 30; dito Buitenl. 3 pc. 44⅛; dito Amort. 9. Portugal 46. Mexico 3 pc. 20¼. Venezuela 4½ pc. 43½; dito Uitgest. 17¼. Grenada 3½ pc. 20 a ½; dito Uitg. 5½ a 6. Illinois Shares 65; dito Bonds 81. Holland 4 pc. 101¾.

WEENEN den 22 Februarij.

Nationale Metalliek 5 pc. 77. Metalliek 5 pc. 75. Wissel Londen *f* 108.

ANTWERPEN den 22 Februarij.

Spanje 1½ pc. 29; dito Binnenl. 3 pc. 39. Metalliek 5 pc. 67; dito Nationale 5 pc. 69.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 22 Februarij.

Gisteren avond werd in de Fransche opera voor de eerste maal opgevoerd de opéra comique *Quentin Durward* van den gunstig bekenden Belgischen componist Gevaert. Voor zooveel een eerste gehoor over het ensemble kan doen oordeelen is de compositie een hoogst verdienstelijk werk, zoowel uit het oogpunt der instrumentatie als van de melodie. Onderscheidene nummers, zoo als het drinklied van Koning Lodewijk, het slotkoor van de tweede acte en vooral het tooneel der uitdaging, maken een diepen indruk en werden dan ook met geestdrift toegejuicht. Terwijl de vertooners blijkbaar met elkander wedijverden om de verdiensten der compositie gunstig te doen uitkomen en daarin door het voortreffelijke orchest werden geschraagd, heeft ook de Directeur kosten noch moeite gespaard, om door prachtige costumes, nieuwe decoratien en eene zeer verdienstelijke mise-en-scène ook voedsel aan de oogen der toeschouwers te verschaffen. H. M. de Koningin en Z. K. H. de Prins van Oranje, benevens een hoogst aanzienlijk publiek, waaronder ook onze sommiteiten in de muzikale wereld werden opgemerkt, woonden dezen genotrijken avond bij, die de inleiding belooft te zijn van nog eene reeks voorstellingen, die gewis aan Gevaerts *Quentin Durward* te beurt zal vallen.

Voor het casino, dat heden avond in de zaal van het Hôtel du vieux Doelen wordt gegeven, worden vele toebereidselen gemaakt, zoodat dat casino al de tot dusver gegevene in luister zal overtreffen.

— Het nieuwe gebouw tot vestiging van het Dept. van Kolonien, waarvan de aanbesteding eerlang zal plaats hebben, zal worden opgetrokken aan de noordwestzijde van het Plein, in den tuin, behoorende aan het gebouw waarin thans de bureaux van het Ministerie van Kolonien gevestigd zijn. Het zal eene lengte van 40 ellen, eene breedte van 27,50 ellen en alzoo eene oppervlakte beslaan van ongeveer 800 vierk. ellen, en zal bestaan uit vier zeer hooge en ruime verdiepingen, welke elk afzonderlijk verlicht worden door 38 zoowel gekoppelde als enkele vensters met dubbelde ramen, die overeenkomstig hunne bestemming zullen versierd zijn. De verschillende lokalen, 76 in getal, zullen volgens een doelmatig systeem verwarmd en geventiliseerd worden, door aanvoer van warme of afvoer van koude lucht, door middel van in het onderhuis geplaatste werktuigen; op den zolder bevinden zich verder de noodige toestellen, welke alle vertrekken en privaten het geheele gebouw door steeds voorzien van versch water; terwijl op de gangen nog zijn aangebragt de noodige brandbluschpijpen om bij gevaar op iedere verdieping zelfs de noodige hulp onmiddellijk te kunnen aanbrengen. Alle kozijnen, ramen en lijsten van de gevels, als ook de meeste versieringen en constructie, zullen uit ijzer worden zamengesteld.

— Heden ochtend is op de burgerlijke begraafplaats *Eik en Duin* zonder eenige plegtigheid ter aarde besteld het stoffelijk overschot van den heer Bagelaar, in leven 1ste luitenant der artillerie en ordonnansofficier van Z. M. den Koning.

— Het gebouw der afschaffings-inrigting alhier heeft gisteren avond in publieke veiling opgebragt de som van *f* 13,375; zijnde provisionele kooper de heer H. van Gogh.

— De voorstelling, eerstdaags in den Koninklijken Zuidhollandschen schouwburg, ter viering van de 25jarige verbindtenis aan het tooneel van mevr. Valois Sablairolles, te geven, belooft zeer luisterrijk te zullen wezen en zal bestaan in het drama *Lauweren en doornen, of het lot eener kunstenares*, naar het Fransch *les Rodeurs du Pont Neuf* van Paul Foucher, bewerkt en expresselijk voor deze gelegenheid vertaald.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij twee arresten van heden den Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregtshof in Noordbrabant niet ontvankelijk verklaard in zijne ingestelde cassatie tegen twee arresten van dat Hof, waarbij 1°, H. van der Linden in hooger beroep is vrijgesproken van de tegen hem ingebragte aanklagte van mishandeling enz., en 2°, J. Jansen insgelijks in hooger beroep is vrijgesproken van het wanbedrijf van landlooperij, daar die aanklagte noch wettig noch overtuigend is bewezen.

— Voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland werd behandeld de zaak van J. Bod, scheepsjager te Gouda, appellant van een vonnis der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, waarbij hij wegens moedwillige verwonding met voorbedachten rade, waardoor echter geen ziekte of beletsel tot persoonlijken arbeid is ontstaan, gepleegd op zijne echtgenoote, die procederende is tot echtscheiding, is veroordeeld tot gevangenisstraf van twee jaren en *f* 25 boete, en zulks na te voren herhaaldelijk wegens mishandeling tot straf te zijn verwezen. De heer advocaat-generaal mr. François heeft geconcludeerd tot bevestiging van het aangevallen vonnis. Het Hof zal in deze uitspraak doen op 1 Maart e. k.

— Heden is de gepensioneerde generaal G. door de Arrondissements Regtbank verwezen naar den heer Procureur Generaal bij het Provinciaal Geregtshof in Zuid Holland, wegens vergiftiging, als hebbende *arcenicum* gemengd in julij 1858 in soep, eenige weken later in jenever en op 4 januarij jl. in leverworst, welk een en ander ten gebruike bestemd was.

ROTTERDAM den 22 Februarij.

In onze editie van 7 januarij ll. deelden wij in zijn geheel mede het Prospectus van eene Inrigting voor jongens-weezen te Soerabaija, waarvoor de heer jhr. J. C. Reynst, oud vice-president van den Raad van Nederlandsch-Indië, reeds sedert geruimen tijd op Java werkzaam was geweest, en tot welks verwezenlijking ook de hulp van Nederland werd ingeroepen.

Hier ter stede heeft zich eene commissie gevormd, welke zich op ontvangen uitnoodiging belast heeft met de inzameling en overmaking der gelden welke hare stadgenooten voor dat menschlievend doel zouden willen afzonderen.

Wij vernemen met genoegen dat die commissie aanvankelijk boven verwachting in hare pogingen is geslaagd, en dat de inwoners van Rotterdam bij vernieuwing een schitterend bewijs van hunne belangstelling en sympathie aan hunne Indische broeders hebben gegeven.

Bij Zr. Ms. besluit is aan den hoofdinspecteur van den Waterstaat L. J. A. van der Kun, op zijn verzoek, verleend eervol ontslag als Zr. Ms. Commissaris bij de Ned. Rhijnspoorweg-maatschappij en bij de Aken-Maastrichtsche Spoorweg-maatschappij, onder dankzegging voor de door hem in die betrekking bewezen diensten; en zijn benoemd tot s' Konings Commissaris bij de Ned. Rijnspoorweg-maatschappij de heer W. C. P. baron van Reede van Oudtshoorn, hoofdingenieur van den Waterstaat in het 8ste district, en tot 's Konings Commissaris bij de Aken-Maastrichtsche Spoorweg-maatschappij de heer W. Badon Ghijben, hoofdingenieur van den Waterstaat in het 7de district.

Z. M. heeft benoemd tot groot-officier van de orde der Eikenkroon den heer L. Graaf van Bylandt, Zr. Ms. kamerheer.

Bij Koninklijk besluit zijn in Noordbrabant benoemd: tot lid in het dijk- en polderbestuur van het Laaghemaal G. Koopmans; tot leden in het dijk- en polderbestuur van het Hooghemaal A. Vos en A. van Oss; tot heemraden van het Nieuwland van Altena A. Middelkoop en N. de Rooy; tot lid of heemraad in het dijk- en polderbestuur van Escharen en Gassel P. J. Peeters; bij het bestuur van den polder 's Lands van Megen tot secretaris A. Sengers Jz.; tot penningmeester J. A. Holleman; — in Zuidholland: tot heemraad van de Goilberdingeren Everdingerwaarden J. van Bruchem; in het bestuur der vereenigde polders het Oudeland, Noordland, Oostende, Tille- en Molenpolder tot dijkgraaf F. Arends; tot 1sten gezworen C. van Es; tot 2den gezworen D. Wittekoek Dz.; tot 3den gezworen J. Vreeswijk, en tot 4den gezworen J. Bogerman; in het bestuur der polders Oud- en Nieuw-Rozenburg, Blankenburg, Lange en Ruige Plaat tot dijkgraaf K. Barendregt, en tot heemraden N. Kleywegt, J. Lievaart en S. Qualm; — in Noordholland: tot hoogheemraad van Waterland K. C. Koker; — in Friesland: tot lid van het dijkbestuur der Zeven Grietenijen en Stad Sloten, contributie Zeedijken, jhr. G. R. G. van Swinderen, — en in Overijssel tot gecommitteerde over den polder de Broeklanden J. M. A. Kroes.

Bij Koninklijk besluit is aan den gewezen meesterknecht of onder-directeur bij de directie over den arbeid in het huis van opsluiting en tuchtiging te Leeuwarden, J. B. Stöcker, verleend een pensioen van *f* 306 's jaars.

Wij vernemen dat de Minister van Oorlog heeft bepaald dat van de met 1 mei te pasporteren miliciens der ligting van 1854 zullen worden uitgesloten diegenen, welke voor het gewone contingent derzelfde ligting zijn opgetreden en nog geene volle vijf jaren gediend hebben, alsmede zoodanige miliciens van gemelde ligting, die tot gevangenisstraf of detentie zijn veroordeeld.

Naar men verneemt moet de Minister van Kolonien bepaald hebben dat geene officieren van het leger hier te Lande bij het leger in Oost-Indië meer zullen worden gedetacheerd, gelijk dit tot dus verre het geval was.

Volgens een via Corfu bij de Regering ontvangen telegram dd. Batavia 7 januarij jl., was de mail aldaar nog niet aangekomen en waren overigens van daar geene bijzonderheden te melden.

— Uit Heenvliet wordt ons verzocht te melden hoe de verjaardag van Z. M. den Koning ook daar feestelijk gevierd is. Zoodra de ingezetenen vernomen hadden dat die dag weder afzonderlijk gevierd zou worden, zoo als zulks vroeger altijd geschiedde, hadden zij zich daarop voorbereid. Reeds vroeg in den morgen zag men van toren, raadhuis en particuliere gebouwen vlaggen wapperen, 't welk in geen elf jaren gebeurd was. De dag werd vol geestdrift voor het Huis van Oranje doorgebragt en des avonds kwam de zangvereeniging, onder directie van den M. Vis, in haar lokaal te zamen, hetwelk prachtig verlicht en met guirlandes en eene trofee van driekleurige vlaggen rijk versierd was. Ter eere van den beminden Vorst werden liederen aangeheven, door orgelmuziek afgewisseld, en toasten op zijne langdurige regering, tot heil van Land en Volk, onder het gejuich van: Leve de Koning! ingesteld, waarna dit feest in de beste orde afliep. Den volgenden morgen ging de wel eerw. heer A. G. van Alderwerelt de gemeente in gebed en dankzegging voor den Koning en het gansche Koninklijke Geslacht voor. De berigtgever eindigt met den wensch dat de gebeden, daar en in het geheele Vaderland voor den Koning opgezonden, verhoord mogen worden, en dat de gehouden feestviering de gehechtheid aan het geliefd Oranjehuis zoo mogelijk nog meer moge versterkt hebben.

— Laatstleden zaturdag werd op het raadhuis te Delft, door den heer commissaris van politie, in tegenwoordigheid van al de buitengewone agenten der nachtpolitie, namens den heer Burgemeester, eene som van *f* 100 aan den agent der nachtpolitie Bäcker uitgereikt, voor zijn manmoedig gedrag bij gelegenheid van een diefstal, den 1 januarij ll. aldaar door een zeer berucht persoon gepleegd, ten gevolge waarvan deze in handen der justitie geraakt is. De heer commissaris bragt hulde aan het gedrag van Bäcker, die, ofschoon tijdens den diefstal niet in functie en het persoonlijk gevaar waaraan hij zich blootstelde kennende, niet geaarzeld heeft de maatschappij de dienst te bewijzen om haar, althans voorshands, van zulk een booswicht te verlossen. Bäcker, bij die gelegenheid verwond, heeft sedert veertien dagen het gasthuis kunnen verlaten.

— Heden deed het Prov. Geregtshof van Noordholland uitspraak in de zaak van H. F. C. Stass en J. W. Stass, die onlangs te regt stonden wegens het des bewust gebruik maken van valsche geschriften. Op grond van het gemis aan wettig bewijs, zijn beiden door het Hof vrijgesproken.

— Naar men uit Tilburg berigt, worden de werkzaamheden aan den grindweg over Oirschot naar Eindhoven met ijver voortgezet en wordt daardoor aan vele handen in dit jaargetijde werk verschaft. Met het leggen der grind, die van Waalwijk wordt aangevoerd, is men bijna tot Moergestel gevorderd, zoodat, bij gunstig weder, de geheele weg in het begin van den zomer gereed zal kunnen zijn. — Voorts wordt uit Tilburg gemeld dat die stad denkelijk eerlang door een telegraaf met 's Hertogenbosch in verbinding zal worden gebragt.

— De longziekte die zich onder het rundvee in de omliggende gemeenten van Zwolle geopenbaard had, kan geacht worden opgehouden te hebben.

— Te Gransbergen werd den 18 dezer de draaibrug over de Vecht te Ane aanbesteed. De laagste inschrijver was de heer Groothuis, te Denekamp, voor de som van *f* 5490.

— Den 20 dezer is van Harlingen uitgezeild de Groenlandsvaarder Dirkje Adama, kommandeur C. Brinkman, bestemd voor de robben- en walvischvangst.

In het belang der zaak nemen wij het volgende tot waarschuwing over:

Het *Journal de chimie médicale, de pharmacie et de toxicologie etc.* behelst in een der laatste nommers het volgende:

Een gelukzoeker, een gewezen koffijhuisknecht, heeft zich voor eenigen tijd vervoegd bij vijf onzer wijnhandelaars, onder den titel van baron en zich noemende eigenaar van het geheele Schwarzwald, dat tegenwoordig vermaard is door die bijzondere soort van vrucht, welke gebruikt wordt bij de vervaardiging van het Kirschwasser, alsmede van een prachtig kasteel, waar hij dezen voor de gastronomen zoo geliefkoosden drank op groote schaal vervaardigde. De baron Juste de Fridolin verwaardigde zich zijne voortbrengselen zelf te komen aanbieden. Daar de kooplieden niet bij hem kwamen, wilde hij zich wel tot hen vervoegen, maar hij kon er niet toe besluiten om bij mindere hoeveelheid dan drie hectolitres te gelijk af te leveren. De rekeningen waren den adelijken gelukzoeker en zijne pretentien waardig; sommige derzelve, zoo niet alle, bereikten de som van vijfduizend francs. Zonderling voorwaar, het artikel, dat in het Schwarzwald werd bereid, kwam uit Bordeaux. Eén der kooplieden achtte het voorzigtig zich te overtuigen van den aard des toegezonden dranks, zoodra deze te Brest aankwam. De smaak was, naar het schijnt, prikkelender en krachtiger dan die van de echte, weshalve hij twijfelde aan de deugd van het Kirschwasser, hem door den baron de Fridolin geleverd. Een door chemisten ingesteld onderzoek leverde het bewijs, dat het vermeende Kirschwasser, hetwelk in het kasteel van den aristocratischen gelukzoeker was vervaardigd, bestond uit een mengelmoes van alcohol met water aangelengd, suiker en geest van bittere amandelen. Bij de Regtbank werd eene aanklagt ingediend en de Keizerlijke procureur eischte van den verkooper strenge rekenschap van zijne handelsverrigtingen. Op het requisitoir van het Openbaar Ministerie heeft de Regtbank, onder toepassing van art. 2 der wet van 27 maart 1851 en art. 423 *Code Pénal*, den vermeenden baron de Fridolin, bij verstek, veroordeeld tot gevangenzetting van een jaar en 100 fr. boete.

— Blijkens mededeeling van Zr. Ms. Consul te Lubeck zijn aldaar gedurende het jaar 1858 aangekomen 25 Ned. schepen, metende 1309 lasten, en zijn van daar vertrokken 26 Ned. schepen, metende 1357 lasten. In 1857 had het getal der aangekomen zoowel als der vertrokken Ned. schepen 37 bedragen. Het geheele getal der onder verschillende vlaggen aldaar in 1858 aangekomen schepen bedraagt 940, metende 66179 lasten, dat der vertrokken 959, metende 67771 lasten. Onder de eerste waren 226 en onder de laatste 226 stoombooten begrepen. Bovendien

dien hebben 246 kustvaartuigen, waarvan 237 onder vreemde vlag, genoemde haven bezocht.

Ingezonden Stukken.

Middelburg 21 *Februarij* 1859.

Mijnheer de Redacteur!

In uw blad van gisteren en heden (n°. 44) wordt onder de zeetijdingen een berigt uit Vlissingen gelezen, behelzende dat het schip *Commercie Compagnie*, kapit. *Bruker*, is aangevaren door de Engelsche brik *Jackson*, waarvan het noodlottig gevolg zou geweest zijn dat beide schepen op de Calloot aan den grond geraakt en aldaar zijn blijven vast zitten.

Dit meer dan onnaauwkeurig berigt wordt ook met kleine variatiën in andere bladen (N. R. Ct. n°. 50, Amst. Ct. n°. 44 en A. Handelsbl. n°. 8478) gelezen, hetzij dan dat de een van den ander het ter goeder trouw hebbe overgenomen, hetzij dat het berigt van denzelfden correspondent afkomstig zij, hetzij dat al die correspondenten toevallig in dezelfde dwaling verkeeren; zooveel is zeker, dat al die berigten van het begin tot het einde GELOGEN zijn.

Tot geruststelling van allen die bij de zaak in kwestie belang hebben, diene het volgende zeer naauwkeurige verhaal van het gebeurde.

Op donderdag den 17 februarij lag de Engelsche brik *Jackson* ter zijde van de *Commercie Compagnie* ter reede van Rammekens kolen overladende bij tamelijk goed weder. In den namiddag van dien dag stak de wind op tot storm en bij de zware deining was het schier onmogelijk het werk voort te zetten. Kapit. *Bruker*, vreezende voor avarij, verlangde de staking van het werk. De kapit. der brik verzette zich daartegen.

Eerstgenoemde liet daarop een deel zijner equipage op de Engelsche brik overgaan, om den kapitein te dwingen van het schip af te houden. Midden in de hurry die daardoor ontstond en die in eene vechtpartij dreigde over te gaan, brak de achtertros, waardoor de brik zwaaide en voor de boeg van het groote schip kwam, brekende de kluiverboom en beschadigende eenige bladen koper. De brik had eenige avarij aan het wand, doch kwam overigens zonder letsel ten anker.

Om in dit stormachtig saizoen verdere belemmeringen of oponthoud voor te komen heeft de *Commercie Compagnie* in de Marinehaven gehaald, alwaar thans de inlading verder geregeld plaats heeft en van waar het schip eerlang naar zee zal gaan.

Ik hoop, Mijnheer de Redacteur! dat gij niet aarzelen zult dezen brief, welks inhoud ik des noods door woordelijke mededeeling van de verklaring van kapit. *Bruker* zou kunnen bevestigen, in uw blad op te nemen, maar tevens dat gij er aanleiding uit zult gelieven te nemen om uwen correspondent wat meer behoedzaamheid aan te bevelen in het mededeelen van scheepsberigten, waarmede dikwerf zulke teedere commerciële en familiebelangen in verband staan.

Ik heb de eer te zijn,

Uw Dw. Dienaar
I. J. DE KANTER.

Kunstnieuws.

Hoogst aangenaam is het ons, te kunnen berigten, dat den leden der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, zoowel als ons kunstminnend publiek, eerlang een belangrijk kunstgenot te wachten staat, in een grootsch muzikaal feest, dat door het Bestuur der alhier gevestigde afdeeling dier Maatschappij tegen vrijdag 25 maart e. k. wordt voorbereid. Het programma voor die uitvoering, welke zal plaats hebben in de groote zaal der societeit Harmonie, zal bestaan uit Mendelssohn's 95ste Psalm en Händel's oratorium *Samson*, beide beroemde en voortreffelijke werken, welke zich door pracht van koren en solo-partijen evenzeer onderscheiden en die dan voor de eerste maal ten onzent in het openbaar zullen worden ten gehoore gebragt. De uitstekende koorkrachten der Zangvereeniging zullen voor die gelegenheid nog worden versterkt door de medewerking van twee onzer voorname liedertafels en gerugsteund door een krachtig orchest; talentvolle Nederlandsche en vreemde kunstenaars, vernemen wij al verder, zullen als solisten optreden, terwijl de leiding weder aan den uitstekenden directeur Verhulst is toebetrouwd. Zoo zal de inrigting van dit muzijkfeest reeds eene ongewone belangstelling wekken, die door het daaraan verbonden weldadig doel nog zal worden verhoogd. De zuivere opbrengst zal namelijk strekken ten voordeele der aan de Maatschappij verbonden Instelling ter ondersteuning van hulpbehoevende inlandsche toonkunstenaren en hunne nagelaten betrekkingen. Met grond mag men dan ook vertrouwen dat deze uitvoering, waaromtrent wij spoedig nadere bijzonderheden hopen te kunnen mededeelen, in elk opzigt schoone vruchten voor de kunst zal opleveren.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 22 Februarij.

OVERLEDEN: W. J. Gueding, weduwenaar van W. M. van den Acker, 73 j. — J. L. Kremer, man van H. Clavo, 44 j. — C. H. Verenel, wed. W. van Vreeswijk, 49 j. — J. Pieters, weduwen. van M. E. Grooman, 61 j. — J. D. van Smaalen, z., 10 j. — M. E. van Savooijen, d., 5 j. — M. C. Stellenaar, d., 3 m. — L. van Steenderen, z., 10 m.

BEVALLEN: G. van Loon, geb. Grashoff, d. — M. Cordia, geb. Kerkhof, z. — J. de Pijper, geb. van der Bijl, z. — C. Blössmann, geb. Snoek, d. — P. Vermeulen, geb. de Zoeten, d. — D. Rietbergen, geb. Eykerman, z. — W. Claase, geb. van Doesburg, z. — G. van der Vreede, geb. Palte, d. — C. van Hensbergen, geb. van Wijngaarden, z. — A. W. Korsten, geb. Heymeriks, z. — M. Wijnen, geb. Swanenburg, d. — L. E. de Kort, geb. Gerritsen, d. — E. Stoel, geb. Verbraak, z. — M. Nagel, geb. van Kleef, z. — C. van Santen, geb. van Zwaan, d. — J. van Es, geb. de Baare, z. — E. Limburg, geb. den Bleyker, d. — E. A. M. Comijs, geb. van Baaren, d. — A. van Huuksloot Kuilenburg, geb. Litzau, z. — J. E. Verkuylen, geb. Krijts, d.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 22 Februarij.

THEE. Uit de eerste hand zijn afgedaan: 108/4 k. Congo n°. 70, ex Maggie, tot geheimen prijs.

TABAK. Heden werden afgedaan 25 v. Maryland ex Reliance.

BOTER. 1ste kwaliteit *f* 60, 2de *f* 57, 3de *f* 54.

GRANEN. Rogge. 143 ℔ Petersburger *f* 155, bij partij. De kwaliteit was in het geheel niet mooi en had verscheiden gebreken. Boekweit. Op 140 ℔ geringe Fransche *f* 148.

SCHIEDAM den 22 Februarij.

GRANEN. Gerst, 134 ℔ fijne Deensche *f* 185 3/m.
MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust *f* 14,—,
JENEVER, „ „ „ „ „ - 19,50,
Amst. proef, „ „ „ „ „ - 20,75,
alles zonder de belasting.
SPOELING, per Ketel . . . . 1,60.

AMSTERDAM den 22 Februarij.

WOL. Afloop der heden alhier gehouden veiling van 1277 b. door de NHM.

795 balen Kaap Wol:

			Verkocht.		Opgeh.
247 b.	Scheer	1ste soort	247 b.	207 a 240 c.	—
195 „	„	2de „	195 „	174 - 213 „	—
23 „	„	3de „	23 „	151 - 178 „	—
265 „	Scoured	1ste „	265 „	200 - 232 „	—
61 „	„	2de „	61 „	170 - 195 „	—
4 „	„	3de „	4 „	150 „	—

482 balen gewasschen Odessa Merinos Wol.

274 b.	AAA	237 b.	340 a 351 c.	37 b.
110 „	AA	65 „	309 - 330 „	45 „
20 „	A	4 „	299 „	16 „
12 „	B	— „	— „	12 „
45 „	V	18 „	282 - 293 „	27 „
7 „	2 V & T met P	3 „	262 „	4 „
14 „	Px	5 „	294 „	9 „

Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 79 b. Elvas, tot geheime doch vaste prijzen.

LONDEN den 21 Februarij.

GRAANMARKT. Binnenl. Tarwe moeijelijk te plaatsen tot vorigen prijs; de vraag voor buitenl. was beperkt en prijzen waren als voren. Meel matig gevraagd tot iets lagere prijzen. Gerst ruim prijshoudend. Boonen als voren en Erwten gezocht. In Haver ging veel om tot iets hoogere prijzen. Lijn- en Raapzaad vast en Klaverzaad zeer gezocht. — Van den 14 tot den 19 dezer werden ingevoerd 2668 q. binnenl. en 2600 q. buitenl. Tarwe, 2032 q. binnenl. en 8711 q. buitenl. Gerst, 7660 q. binnenl. en 7594 q. buitenl. Haver en 2319 z. binn. en 2212 z. buitenl. Meel.

ANTWERPEN den 21 Februarij.

RIJST. Men meldt ons den verkoop van 1075 b. jarige Arracan en 1000 b. nieuwe Bassein. — GRANEN. De markt blijft vast. Men betaalde voor Amer. Tarwe *f* 8¾ en Smirnasche *f* 7½. — ZADEN. Voor Berdiansky Lijn- betaalde men *f* 13¼ a *f* 13½; voor geel Bombay Kool- *f* 15¼ en voor ord. dito *f* 12¾. — WOL. 100 b. Buenos-Ayres zijn verkocht. — VERWWAREN. Ca. 175 k. Extract van Camp. Hout bedongen fr. 41. — HONIG. 69 tiersj. Havanna vonden nemers. — REUZEL. Omzet 100 v. Amerikaansche.

HAVRE den 19 Februarij.

KATOEN. Onze markt is heden flaauw en er zijn slechts 650 b. afgedaan. Op levering is heden niets gedaan; dezer dagen evenwel vonden 300 b. middling New-Orleans tot fr. 95 en 500 b. Texas tot fr. 92. — KOFFIJ is in eene williger stemming nemers; 500 b. Rio gedeeltelijk disp. gedeeltelijk op levering zijn verkocht tot fr. 76. — Van SUIKER zijn afgedaan 100 b. Fernambucq tot fr. 61.50 voor n°. 12. — HUIDEN. Men betaalde voor 170 stuks gedr. Buenos-Ayres fr. 138. — RIJST. 100 b. Bengaal bedongen fr. 11.75. — Voor WOL blijft vraag bestaan; 21 b. Buenos-Ayres vonden nemers tot fr. 1.50. — Van CACAO bedongen 750 b. Haïti fr. 44 a 45. — Voor een partijtje Baltimore QUERCITRON betaalde men heden fr. 15.25.

AVIGNON den 19 Februarij.

MEEKRAPPEN. Het artikel blijft onveranderd vast. Wortelen: rosé fr. 36 a 37, rosé 18 maanden fr. 40 a 41, palud 30 maanden fr. 44 a 45. — Gemalen worden gehouden op fr. 48 a 49 SFFF rosé, fr. 50 a 51 SFFF rosé 1ste kwaliteit, fr. 54 a 55 SFFF paluds.

HAMBURG den 21 Februarij.

KOFFIJ vast met weinig handel. — ZINK zonder handel. — RAAPOLIE per Mei 27.10, per Oct. 26.10. — GRANEN zonder handel.

NEW-YORK den 10 Februarij.

KATOEN. De ongunstige politieke berigten per Arabia hebben een slechten invloed op onze markt gehad en daar latere berigten van Europa ons nog ontbreken, is de handel zeer gering. De daling is evenwel betrekkelijk gering, in verhouding der groote aanvoeren; alhier zijn 3000 b. afgedaan tot ¼ c. lager. De uitvoeren dezer week bedragen 82/m. b. waarvan 60/m. b. naar Engeland en 5000 b. naar Frankrijk. In de volgende week zal de uitvoer naar Engeland belangrijk minder zijn. — ASSCHEN vast met weinig voorraad. Pot- d. 5. 68 en Parel d. 5. 75. — MEEL. State en Western flaauw en lager. — GRANEN. Tarwe flaauw, roode Winter d. 1. 35. Gerst vast. — RIJST met veel handel tot 3½ a 4½. — TERPENTIJNOLIE met weinig voorraad coulant te plaatsen a 49½ a 50 c. — HARST. Omzet 800 vaatjes tot d. 1. 75 voor ord. en d. 3. 81 voor mooije kwal. — IJZER vast met weinig handel. Schotsch Gietijzer d. 28 a 30. — TABAK stil. Kentucky noteert men 6 a 12 c. De omzet is niet groot. — TALK vast. Omzet 11,000 vaten tot 11½ c. — KOERS op Londen vast 109½ a 109⅝. Parijs d. 5. 12½ a 5. 15.

NEW-ORLEANS den 9 Februarij.

KATOEN met weinig handel. De prijzen zijn ⅜ c. lager; men noteert middling 10¾ a 11 c. De aanvoeren in de diverse havens der Vereenigde Staten bedragen 134/m. b. tegen 108/m. b. in 1858, en de uitvoer dezer week naar Engeland bedroeg 60/m. b. tegen 39/m. b. in genoemd jaar. De voorraad bedraagt 920/m. b. tegen 612/m. b. in 1858. — KOERS op Londen 109⅜ a 109⅝.

Beursberigten.

AMSTERDAM den 22 Februarij.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,.. Werk. Schuld 2½ pCt.	63 11/16	64	63⅞
„ dito dito 3 „	76⅞		
„ dito dito 4 „	97 13/16	98	98
„ Amort-Synd...3½ „	93¾	94	
„ Handel-Maats.4½ „	140	140⅛	
„ O. I. Leening 4 „	97⅝		
„ Leen. Holl. Sp.4½ „			
„ Rijn-Spoorw...4½ „			
„ Maats. v. Weld.4 „			
België,... Cert. *Rothsch.* 2½ „			
Frankrijk, Certificaten....3 „			
Spanje,.. Buitenlands...1½ „	29¼	29½	29½
„ dito 3 „	42⅝		
„ Binn. a *f* 60003 „	39¼	39 5/16	39⅛
„ Amort. Schuld.........	8⅞	9	
„ Bew. v. Coup..........	5⅝	5 11/16	
Portugal, Oblig. ....3 pCt.	44¾	44⅞	
„ dito 1856/57..3 „	44⅛	44⅜	44 5/16
„ dito Uitgest...			
Rusland, Obl. *Hope en C.* 5 „	103¾	104	
„ dito 1828/29..5 „	102⅛	102⅜	
„ Cert. 1831/33..5 „			
„ dito 1840......4 „			
„ dito *Stieglitz*..4 „			
„ dito d.° Nieuwe 5 „			
„ dito d.° 1855 N.5 „	100½		
„ dito te Londen 4½ „	96¼	96½	
„ dito v. Assign.6 „			
„ Inschr. dito ...6 „			
Polen,... Aand. 1835..........*f*			
„ Obligatien......4 pCt.			
Oostenr., Obl. *Goll en C.* 5 „	72¾		
„ dito dito 4 „	57¾		
„ dito Met. Oude 5 „	64	65⅛	64¾
„ dito N. te Ams.5 „	75⅝	76¼	76⅛
„ dito Nat. Met.5 „	65¼	66½	66¼
„ dito Metall.....2½ „	33	33⅞	33½
„ Wen. Ad. fl 2504 „ *f*			
Brazilië, 1824, £ 100..5 „	98½		
Equador, £ 100...........1 „	15 15/16		
„ Onbepaalde....1 „	15¾		
Venez.,... Obligatien......5 „	40½	40⅞	40⅝
„ Uitgestelde....2½ „	15⅞	16 1/16	
Grenada, Obligatien......3½ „	17⅞		
„ Uitgestelde....			
Mexico,.. Obligatien......3 „	19	19 1/16	
„ dito Onbep....3 „			
Illinois,.. ....7 „	101¾		

Ned. Handel-Maats. op rescontre 140 a 140½, gebl. 140½. Rusland, Cert.. Adm. te Hamburg 98½; idem Spoorweg Aand., volgef., *f* 234 a *f* 234½. Weener Bankactien *f* 975 a *f* 980. Denemarken te Londen, 5 pc., 100. Brazilië, 1843, £ 100, 5 pc., 98½. Philad. bij Hope & Co., Lr. A, *f* 813.

Beleening 3 pc. Prolongatie 3 pc. Disconto 3 pc.

Bij levendigen handel in 2½ en 4 pc. was de markt in Hollandsche fondsen gedrukt. Van vreemde waren, hoofdzakelijk Oostenrijksche, wederom lager, ten gevolge van voortdurenden achteruitgang op de Duitsche beurzen. De overige soorten betrekkelijk prijshoudend.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63⅞ a 15/16. Spanje, 1½ pc., 29½; dito Binnenl., 3 pc., 39½ a 9/16. Oostenrijk, Metalliek, 5 pc., 64⅝; idem Nationale, 5 pc., 66¼.

LONDEN den 21 Februarij.

5 pc. Cons.cont.	95⅛	a	95¼	3 pc. Peru....	73	a	74
id. id. op tijd	95⅛	-	95¼	4½ pc. id. Urib.	83	-	84
3 pc. Oostenrijk	—	-	—	id. te New-Y.	81	-	83
4½ pc. België..	97	-	99	3 pc. Portugal.	45	-	47
5 pc. Braz. 1824	102	-	103	5 pc. Rusland.	112	-	113
id. 1829/39 ...	101	-	102	4½ pc. idem...	99	-	100
id. 4½ pc. 1852	94	-	96	3 pc. Spanje...	44	-	45
idem 1858....	93½	-	94½	1½ pc. idem...	30	-	30½
6 pc. Buen.-Ayr	79	-	81	idem Amort. ..	8½	-	9½
6 pc. Chili....	101	-	103	id. Cert. Coup.	5½	-	6
3 pc. idem....	73	-	76	5 pc. Sardinië.	80	-	82
5 pc. Denemark	103	-	105	6 pc. Turkije..	90½	-	91
3 pc. idem ...	84	-	87	idem Nieuwe..	79½	-	80½
2½ pc. Holland.	65	-	66	4 pc. idem.,..	102½	-	103
4 pc. idem....	101	-	102	5 pc. Venezuela	43	-	44
Ecuador......	16	-	17	idem Uitgest..	16½	-	17½
id. Land-warr.	4½	-	5	Wissel Amst. krt-	11.14½	a	16.
2½ pc. Grenada.	19½	-	20	idem 3 m.	11.17½	-	17½.
d. Uitgestelde	5½	-	6	id. Parijs kort....	25. 7½	-	15.
3 pc. Mexico.	20½	-	20½	idem 3 m.	25.32½	-	37½.
4½ pc. Peru...	93	-	94				

De beurs verkeerde heden in eene flaauwe stemming.

ROTTERDAM den 22 Februarij.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½ pCt.	63⅞	64 1/16	63⅞
„ dito dito 3 „	77⅛		
„ dito dito 4 „	97¾	98⅛	97¾
Spanje,.. Obl. 3 nu.....1½ „	29⅝		
„ Binnen. a 6/m.3 „	38⅞	39⅛	38⅞
Portugal, Oblig. 1853....3 „	45		
„ dito 1856/57..3 „	44¼		
Rusland, Obl. 1798/1816 5 „	103¾		
„ bij *Stiegl.* 1855.5 „	100¼	100⅞	100¼
Oostenr., Metalliek.......2½ „	32¾	34	33
„ dito Oude........5 „	63⅝	65½	63⅝
„ N. Rente Ams.5	75½	77¼	75⅞
„ Nationale.......5 „	65¼	67½	65¼
Mexico,.. Obligatien......3 „	18¾	19	18⅞
Venezuel. Uitgestelde....2½ „	15⅞		

Onder den invloed van lager buitenl. koersen was de markt heden bij vernieuwing hoogst ongunstig gestemd, zoodat alle fondsen eene min of meer belangrijke daling ondergingen en wel hoofdzakelijk Oostenrijksche, welke sedert gisteren 2 pc. en 3 pc. Spaansche en Portugeesche, welke omstreeks 1 pc. in prijs teruggingen.

Het Commité der Effectenhandelaren,
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje 1½ pc. 29⅝; dito Binnenl. 3 pc. 38¾. Oostenrijk, Metall., 2½ pc., 32½ a 33, gebl. 33; dito Oude 5 pc. 62¾; dito Nationale 5 pc., 64½ a 65⅛, gebl. 65. Venezuela 2½ pc. 15⅞.

De stemming bleef op het einde gunstiger.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM den 22 Februarij.

Londen........	op 3 maanden	*f* 11.70	
	„ 2 „	- 11.72½	
	„ kort	„ 11.77½	
Parijs.........	„ 3 maanden	„ 55 5/16	
	„ 2 „	„ 55 11/16	
	„ kort	„ 56⅛	
Bordeaux......	„ 2 maanden	„ 55 5/16	
	„ kort	„ 55⅞	
Hamburg......	„ 3 maanden	„ 35⅛	
	„ 2 „	„ 35 5/16	
	„ kort	„ 35 9/16	
St. Petersburg,.	„ 2 maanden	„ 176	
Frankfort a/M..	„ 6 weken	„ 99½	
Augsburg......	„ 6 „	„ 99	
Weenen.......	„ 6 „	„ 109	
Triest..	„ 6 „	„ 108½	
Livorno.......	„ 2 maanden	„ 89½	
Genua	„ 2 „	„ 45½	
Napels.	„ 2 „	„ 79	

Parijs 1 m. 55 11/16.

Antwerpen kort .... „ 1½ pc. verlies.

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM den 22 Februarij.

Hamburg 2 m. *f* 35 5/16 g.; dito zigt *f* 35½ g. Londen 2 m. *f* 11.72½ g.; dito zigt *f* 11.77½ g. Lissabon 3 m. *f* 41 g. Porto 3 m. *f* 41 g. Petersburg 3 m. *f* 175 p.

Speciekoers.

AMSTERDAM den 21 Februarij.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten.......	*f* —	a	*f* —
Oude gerande dito.....	- 5.50	„	- 5.60
Tien Gulden Stukken...	- 9.65	„	- 9.75
Dito Eng. Souvereigns...	-11.70	„	-11.80
Dito Pistolen	- 9.50	„	- 9.60
Nieuwe Louis-d'Or.....,			
Stukken van 20 francs...	- 9.30	„	- 9.40
Baren Goud en Specien	- 9½	a „	-10½ (pc. a *f* 1442.60 per N. ℔ fijn.)

Zilveren Specien per Ned. ℔ Fijn.

Fijne Drittels	*f*	„	*f*
„ Bar. 1000/1000 950.	-	„	-
Zilver van 900 a 850.	- 104.20 a *f* 105.		
dito „ 800 - 700.			
dito „ 600 - 500.			
dito „ 400 - 300.			

Zilveren Specien per Stuk.

Pilaren Piasters.	*f* 2.55	a	*f* 2.60.
Fransche Kroonen..........	- 2.70	„	- 2.75.
Stukken van 5 francs.......	- 2.33	„	- 2.36.
Brabantsche Kroonen.......	- 2.65	„	- 2.70.
Pruissische Daalders........	- 1.74	„	- 1.77.

Scheepstijdingen.

Brouw. (ZW—WNW.) 22 febr. Niets gepasseerd.

Hellevoet. *Aangek.* 22 febr. Myrtle, Attwool, Liverpool
Dodo (st.), dito
Exhibition, Carter, Newcastle
Klaartje, de Ruiter, Sunderland
Fortuna, Holm, Aalborg
Delphin, Selmer, Libau
Vertrokken.
Maria Johanna, v. d. Gaauw, Gibraltar
Verwisseling, v. d. Weyden, dito
Zeilklaar.
Fenna Gerarda, Struik, Liverpool
Frithiof, Bentzen, Newcastle
(W. Z. W.)

Brielle. (WZW) *Aangek* 22 febr. Norfolk (st), Goole
Elve (st.), Hamburg
Nancy, Pedersen, Malmoe
Vertrokken.
Tweelingen, Poorta, Stockton
Brother's Success, Hobart, Rochester
Leo (st.), Londen

De Elve (st.), na heden morgen bij Zeeburg aan den grond gezeten te hebben, is heden namiddag weder vlot gekomen.

Maassluis. *Aangek.* 21 febr. Nijverheid, J. Strijbos, Noordzee
Vertrokken.
22 Domina, K. Vuersteen, Stettin
Integrity, Harnden, Rye
(W. Z. W.)

Amsterdam *Vertr.* 19 febr. Vereeniging, de Jongh, Batavia
China, Luttenberg, Soerabaija
20 Gloire, Doucet, Rouaan
Dirkje, Poort, Bremen
21 Bouchina, Koster, Genua
Maria, Visser, la Rochelle
Sophia, Brongers, Cardiff
Anna & Elise, Jaski, Newport

Nieuwe Diep *Zeilkl.* 21 febr. Antonia Petronella, Vorendijk, Batavia
Sumatra, Grivel, dito
Rijnbrand, Lange, dito
Hermine Marie Elizab., Bonjer, Samarang
Jan v. Brakel, de Roever, Kaap de Goede Hoop
Aleita Augusta, Tinholt, Valparaiso
Bernardus, Puncke, Suriname
Juno, Rosberger, dito
Curaçao, Wolking, Curaçao
Fosca Helena, de Waal, New-York
Margrietha, de Jonge, Konstantinopel
Entreprise, Hut, Triest
Jacoba & Christina, Lutje, dito

Texel. (Z.W.—W.) *Aangekomen.* 21 febr. Gezusters, Visser, New-York, met schade
Stad Workum, Stenders, Londen
Father Mathew, Jackson, Seaham
Vertrokken.
Sarah, Purvis, Newcastle
Jansje, Meijer, dito

Vlie (Z.W.) 20 febr. Niets gepasseerd.

Vlissingen *Aangek.* 20 febr. Reformer, Souly, Mobile n. Gent
Jonge Walrave, Gnodde, Mogador
Newton, Clipperton, Berdianski
Bariza P., Sverlaga, Odessa

—o—

Bombay *Vertr.* 18 jan. Borderer, Good, Falmouth
Aangekomen.
22 Johannes Hendrikus Ferdinand, Lodewijks, Bushire
In lading.
25 Estafette, Rietveld, Amst.

Manzanilla *Vertr.* 13 jan. Superior, West, Falmouth

Baltimore *Uitgekl.* 5 febr. Joseph Jones, Pendleton, Rotterd.

New-York *Aangek.* 8 febr. Itzstein & Welcker, Rotterdam

Konstantinopel *Aangekomen.* 4 febr. Nicolai, Carmelich, Odessa
(8 dito n. Falmouth vertr.)
Oro, Orebich, Odessa
5 Erminia P., Scrobogna, dito
7 Jeanne, Medanich, dito

Smirna *Aangekomen* 6 febr. Vigilantia, Woldinga, Newcastle

Malta *Aangekomen.* 12 febr. Pomona, van der Sloot, Vlaardingen
Zeilklaar.
14 de Hoop, Soet, (van Messina) Rott., na volbragte reparatie.

Triest *Aangek.* 17 febr. Cadzandria, Oomkens, Amst.
Ida, de Boer, Newcastle
Alberdina, Scherpbier, Rio-Janeiro

Marseille *Aangek.* 17 febr. Anna Paulowna (st.), Swart, Genua

Cette *Vertrokken.* 17 febr. Christina Jantina, Dood, Rotterdam
Elsina, Brouwer, Hamb.

Tarragona *Vertr.* 1 febr. Gesina Mensinga, Pott, Hull

Malaga *Zeilkl.* 10 febr. Godeloris, Homveld, Antwerpen

Cadix *Vertrokken* 11 febr. Cornelia Berendina, Pott, Rio-Grande

Paimboeuf *Vertr.* 18 febr. Jeune Henry, Leblé, Amsterdam

Liverpool *Aangek.* 19 febr. Conqueror, Blampied, Suriname
In lading.
Gezina, van Sluis, St. Petersburg

Falmouth *Aangek.* 21 febr. Amisia, Arends, Odessa
Vertrokken.
18 Willem Kroonprins der Nederlanden, Zetteler, (v. Rott.) Batavia
Amstel, Weitinga, (v. Smyrna) Liverpool
Caroline, Backer, (v. Rio-Janeiro) Amst.
19 Kroonprinses Louise (st.), Piejeers, (v. Amst.) Alexandrië

Dartmouth. *Vertr.* 19 febr. Bernardina, Brouwer, (v. Amst.) Valparaiso
Sirene, van Gelderen, (v. Antw.) Buenos-Ayres
Lorely, Scholtens, (v. Amst.) Suriname

Goudstaart *Gepass.* 18 febr. Wieland, Ostermann, Rotterdam naar New-York (11 dagen reis.)

Portsmouth *Binneng.* 20 febr. Joseph Clark, Keyser, Rott. n. Cardiff

Dungeness *Gepass.* 15 febr. Hemmo Hylico, Waker, Amst. n. Genua
Ned. galjoot n.° 45, W. koers houdende.

Deal *Gepasseerd.* 21 febr. Hendrika, Bonn, Hartlepool n. King George's Sound

Ramsgate *Vertr.* 19 febr. Zeemeeuw, Bontekoe, (v. Londen) Alexandrië
Arendina Catharina, Leeuwes, (v. Londen) Nantes
Voorwaarts, Vink, (v. Vlaard.) Gibraltar

Londen *Uitgekl.* 19 febr. Barteld Herman, Bakker, Elseneur
In lading.
Froukina Hillechina, Forma, Malmoe

Gravesend *Aangek.* 20 febr. Hoffnung, Gerdes, Groningen

Aldbro' *Gepass.* 20 febr. Feika Jantina, Mulder, Hamburg n. Oporto

Newcastle *Uitgekl.* (tot 19 febr.) Jantina Alida, Pybes, Triest
Utility, Reed, Nieuwe Diep

Shields *Aangekomen* 20 febr. Martha & Johanna, Jonker, Londen
Vertrokken.
20 Hannah, Rotterdam
Agility, dito

Stettin *Aangek.* 19 febr. Seline, Hansen, Amst.
In lading.
Elaina Jantina, Dijk, Rouaan
Argo, Spiegelberg, Holland
Hermann, Neidt, Amst.

Fredrikshavn *Bij Hirtsholmen geankerd.* 12 febr. Sophia, Kroon, Dantzig n. Londen
Ned. schooner n.° 79 W.

—o—

Cowes 19 febr. Het hol en de inventaris van het Nederl. galjootschip Neptunus, kapit. de Jong, van Maroim, met schade alhier binnen, zijn in het openbaar voor £ 170 verkocht; zijnde het schip door de experts afgekeurd. De lading suiker zal met een ander schip naar Londen vervoerd worden.

—o—

21 febr. De wind te **Falmouth** Z.; te **Deal** Z.W. — Den 20sten zijn bijna 200 schepen uit Duins naar zee gezeild.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 23 febr.: 1ste getijde 7 ure 20 min.; 2de getijde 7 ure 44 min.

Arnhem. Waterhoogte 21 febr. 1.54 el.

Keulen. Rijnhoogte 21 febr. 7 v. 6 d. Rijnl.

Prijzen der Buitenl. Coupons

en UITGELOTE OBLIGATIËN.

AMSTERDAM den 21 Februarij.

Metalliek	*f* 28.70.	Sp. Piasters	*f* —.—.
dito Nationale.	- 29.90.	Hamb. Russen ..	- —.—.
Napelsche	- —.—.	Russ. in Zilv. R.	- —.—.
Div. Eng. in £ ...	- 11.67½.	Poolsche in fl. ..	- 26½.—
Eng. Russen	- 11.67½.	Coup. Port. 1 Jan 1848 per £ 2.	- —.—
Fransche	- 55½.	Papier Roeb....	- —.—
Belgische	- 55½.	Dollars	- —.—
Pruissische	- 34½.		

Finantiëel Overzigt.

(13—20 Februarij 1859.)

De toestand is sedert ons vorig overzigt geheel en al onveranderd gebleven. De krijgstoerustingen worden met den grootsten ijver in Frankrijk voortgezet; de eenige omstandigheid, die de hoop op het behoud van den vrede levendig houdt, is de aanstaande tezamenroeping der Parijsche Conferentie. Alhoewel, zoo men zegt, de zaak der Vorstendommen alleen daar ter tafel zal worden gebragt, zoo gelooft men toch dat eene goede verstandhouding der Mogendheden op een punt ligt tot eensgezindheid betreffende de Italiaansche zaken zoude kunnen aanleiding geven. Wat daar ook van zij, de Fransche beurs volgde in hare beweging dit op- en nederdalen van het vertrouwen. Men deed de 3 pc. Rente 68.30 a 67.70. Hetgeen aan het einde dezer week de gemoederen nog meer ontmoedigde, is het gerucht nopens het ophanden zijn van eene Fransche leening. Mogt dit zich bevestigen, zou het gewis een allerongelukkigst teeken zijn.

De Consols in Londen deed men: 95⅝ a 95¼. Er is ook aldaar eene Indische leening ophanden.

De geldmarkten blijven ruim van edel metaal voorzien. De Disconto's zijn overal onveranderd en de baarvoorraad heeft overal in de Banken meerdere neiging tot vergrooting dan tot vermindering, hetgeen zich grootendeels door de stilte in den handel in het algemeen laat verklaren, stilte, waarop de ophanden zijnde Europesche verwikkelingen zonder twijfel geen geringen invloed uitoefenen.

De Hollandsche fondsen bleven op nieuw vast en onveranderd: 2½ pc. 64½ a 64⅝; dito 3 pc. 77¼; dito 4 pc. 98½ a 98⅝.

Men deed Belgische 2½ pc. 52½.

De overige fondsen volgden alle minder of meerder de dobberingen der hoofdbeurzen van Europa. Men deed:

Spanje 1½ pc.	30	a	30¼
dito Binnenl. 3 pc.	40¼	-	40⅝
Portugal 3 pc. Oude	46⅛	-	46⅜
dito 3 pc. N.	45½	-	45¾
Rusland 5 pc. Oude	104¾	-	105
dito 5 pc. bij Stieglitz	101⅛	-	101½
Oostenrijk 5 pc. Oude	68⅛	-	70¼
dito 2½ pc.	35	-	36
dito 5 pc. Nationale	70	-	72
dito 5 pc. Nieuwe	79½	-	81

Betreffende de leening in Londen is niets vastgesteld, officieel genoeg om daarvan bijzondere melding te maken. Het algemeen gevoelen is, dat dezelve niet volteekend is.

Zoolang de Europesche zaken de hoofdaandacht der speculanten trekken, zullen de Amerikaansche fondsen veronachtzaamd worden.

Gebr. VAN GEETRUIJEN.

Cargalijsten.

Rotterdam.

LEITH, Ivanhoe, J. Cairns. — 20 t. Gietijzer, C. L. Roechling en Co.; 1 k. Sigaren, M. de Wit; 28 b. Garen, 4 b. Manufact., C. L. Ringrose en Co.; Mout Bouten, D. Christie en Zoon; 1 v. Gelatine, C. en J. J. Ripping; 1 oxh. Ale, Preston en Co.; 1 k. Koopm., 1 b. Tapijten, 3 b. en 2 k. Manufact., 1 b. Garen, J. B. Crol en Co.; 1 k. Koopm., C. Cardinaal; 1 b. Koopm., A. J. Polak en Zoonen; 2 z. Zaad, L. Maijer en Co.; 1 f. Likeur, A. Voorrips; 3 b. Manufact., Claus en Raulino; 1 z. Koopm., 1 v. Gelatine, 1 v. Ale, 18 z. Zaad, 85 v. Haring en 23 p. Oesters, Order.

LIVERPOOL, Minerva, Heikamp. — 104 t. Klipzout, R. Twiss Hz.

Amsterdam.

ECKERNFORDE, Jacoba Henderika, Postma. — 806 ton Raapzaad, L. Hoyack en Co.

Zaandam.

LONDEN, Vrouw Alida, van der Warff. — 437½ q. Lijnzaad, Order.

ODENSEE, Aurora, Martinussen. — 1060 tonnen Gerst, Order.

ODENSEE, Frederike Elvine, Storm. — 1405 t. Gerst, van Heukelom en Vollenhoven, te Amsterdam.

AARHUUS, Caroline, Elbing. — 1 lading Gerst, G. H. Dekker, te Westzaan.

In lading liggende Schepen.

te Rotterdam.

BATAVIA, mede voor Goederen, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Brikschip H. Willebrordus, kapt. J. Douwes de Boer. Adres ten kantoren van Kuyper, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen.

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. Barkschip Maria Magdalena, kapitein J. H. Willenbrink. Adres ten kantoren van Hudig en Blokhuyzen en Kuyper, van Dam en Smeer.

BATAVIA, mede voor Goederen, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip Maria Anna, kapit. ....., voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BELFAST, het Ned. Kofschip Verwisseling, kapitein F. J. Boer, om spoedig te vertrekken. Adres ten kantore van Kuyper, van Dam en Smeer.

BOSTON, het Amerikaansch Fregatschip Thatcher Magoun, kapit. A. Baxter, om spoedig te vertrekken. Adres bij Hudig & Blokhuizen.

HAMBURG, het Nederlandsch Schip Meinkina, kapitein J. Spelt. Adres bij Seeuwen en Co.

JERSEY, het Nederl. Schoener-Kofschip Cornelia, kapit. K. H. Meijer. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

LISSABON, het Ned. Schip Wilhelmina kapit. H. de Goede. Adres bij Seeuwen en Co.

LIVERPOOL, het Ned. Schoener-Kofschip Fenna Gerarda, kapit. A. P. Struik. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

LIVERPOOL, de Engelsche brik Susan, kapit. Fookes. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

LIVORNO, het Ned. Kofschip Alberdina, kapitein E. J. Deddes. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

PADANG, het Nederlandsch Barkschip Julie, kapitein R. Brem. Adres bij de Reeders van Overzee en Co. en bij de Cargadoors Hudig en Blokhuyzen en Kuyper, van Dam en Smeer alhier en de Coningh en Co., te Amsterdam.

PHILADELPHIA, het Nederl. gekoperd Brikschip Presto, kapit. F. H. Cremer. Adres bij Hudig en Blokhuyzen en Wambersie en Zoon.

SAMARANG (direct) het extra snelzeilend Ned. gekoperd Barkschip Vijf Vrienden, kapit. C. Johan; om spoedig te vertrekken. Adres ten kantore van Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

STETTIN en DANTZIG, om dadelijk na ontlossing ten spoedigste te laden en te vertrekken, het Pruissisch Stoomschip Fahrenheit, kapit. E. Mielordt. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

TRIEST, het snelzeilend Nederl. Schoenerschip Veendam, kapitein B. A. Hazewinkel. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Te Vlaardingen.

GIBRALTAR en MALTA, het Nederl. Schoenerschip Levant, kapit. C. van Gelderen. Adres ten kantore van Kuyper, van Dam en Smeer.

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip Jonge Wouter, kapit. M. Kwakkelstein. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

Advertentien.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, ons betoond gedurende de ziekte en na het overlijden onzer innig geliefde Dochter, betuigen wij, ook uit naam van haren Broeder en hare Zusters, onzen opregten dank.

Rotterdam 23 *Februarij* 1859.

J. SCHREUDER, *Nz.*
J. M. SCHREUDER, VERMEER.

De Ondergeteekenden achten zich verpligt hunnen welmeenenden dank te moeten betuigen voor de groote belangstelling gedurende de ziekte, en voor de deelneming na het overlijden van Mejufvrouw *ELIZABETH SCHREUDER*, ook aan hen bewezen.

Rotterdam 23 *Februarij* 1859.

M. DIJKMAN.
F. DIJKMAN.
B. DIJKMAN, ELZENHANS.

MAATSCHAPPIJ
Tot Nut van 't Algemeen.

ACHTSTE LEESVERGADERING

bij het Departement *ROTTERDAM* der Maatschappij TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN, op HEDEN den 23 Februarij 1859, des avonds ten *half acht* ure precies, in het Gebouw des Departements.

Redevoering door den Wel Eerw. Zeer Gel. Heer Ds. **J. C. SCHULTZ JACOBI.**

In naam van het Bestuur,
G. VAN REYN, *Lid en Secretaris.*

Weldadige Landgenooten!

Het was in de maand Februarij des jaars 1840, dat uwe hulp ook door middel van deze Courant werd ingeroepen voor **drie Arme Weezen,** wier Vader en Moeder, voornemens zijnde om in den laten avond mest naar hunnen akker te brengen, door het zinken der Schouw in elkanders armen zijn verdronken. Van vele kanten werden gaven tot leniging van het lot dezer Weezen bijgedragen. Het totaal bedrag door wijlen des ondergeteekenden Vaders bijeen verzameld en in fondsen belegd bedroeg *f* 2816.90. Hoewel nu zeer velen van hen die hiertoe in der tijd hebben bijgedragen of mede hielpen inzamelen, zijn overleden, of anderen zich hunne meestal in het verborgen gedane gift niet meer zullen herinneren, achten de Ondergeteekenden zich toch verpligt te vermelden, dat uit deze som met de renten deze drie Kinderen, het eene 3 jaren, het andere 18 maanden en het jongste 13 weken destijds oud, ter dezer plaats bij hunne Grootmoeder zijn besteed, waar zij, hoewel in nederigen stand, toch rein en ordentlijk zijn opgekweekt, het lager Onderwijs geregeld genoten, in Meisjes Handwerken geoefend en in de Godsdienst hunner Ouders onderwezen zijn; tot dat in het jaar 1858 de jongste dezer Weezen is overleden en de twee oudsten in het Huwelijk zijn getreden, aan wier Echtgenooten thans de laatste rekening dezer gratis gevoerde Administratie en Verzorging door de Ondergeteekenden bij opvolging van wijlen hunnen Vader is overgelegd en uitbetaald, met een batig Saldo van *f* 1702.38, in tegenwoordigheid van Heeren Burgemeester en Predikant dezer Gemeente.

Waarvan, onder herhaalden dank van de beweldadigden, aan de edele en onbekende Gevers van voor 19 jaren aldus wordt kennis gegeven.

Cappelle op d' IJssel den 18 *Februarij* 1859.

G. KLEY.
D. C. KLEY.

DE VROEGERE
Rotterdamsche Garancine-Fabriek
wordt thans onder de Firma
ROTTERDAMSCHE GARANCINE-FABRIEK
B. MENDEL
voortgezet, en het KANTOOR ten Huize van den Heer **S. DUNLOP, Scheepmakershaven, wijk 1, n°. 510,** gehouden.

SCHOUT en AMBACHTSBEWAARDERS van *HILLEGERSBERG c. a.* geven door deze aan de Belanghebbenden kennis, dat zij op **Zaturdag den 26 Februarij 1859,** van af des morgens ten **10 ure,** Zitting zullen houden ten Ambachtshuize te Hillegersberg, tot **teruggave** der **betaalde Grondbelasting** over het jaar **1858,** van de Landen en van het Water, gelegen binnen voormeld Ambacht, waarvan in der tijd de Last der Verponding is Afgekocht.

Belanghebbenden zullen zich *in Persoon* of *bij Gemagtigde*, bij behoorlijk geregistreerde Akte gequalificeerd, moeten aanmelden, *voorzien van het Bewijs der betaalde Grondbelasting.*

Hillegersberg 19 *Februarij* 1859.

De Schout en Secretaris,
A. F. L. BICHON VAN IJSSELMONDE.

Te ROTTERDAM
ligt in Lading naar
PADANG
het Nederlandsch **BARKSCHIP JULIE,** Kapitein R. BREM. Adres bij de Reeders VAN OVERZEE & Co., bij de Cargadoors HUDIG & BLOKHUYZEN en KUYPER, VAN DAM & SMEER alhier, en DE CONINGH & Co., te Amsterdam.

STOOMBOOTVAART
OP
SCHOTLAND,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN.
Naar LEITH

het Stoomschip **IVANHOE,** Kapitein **John Cairns,** vertrekt ZATURDAG 26 FEBRUARIJ, des morgens vroeg.

Adres bij *GEORGE LEVINGSTON* en *J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MACGREGOR*, Agent te Leith.

Opening der Dienst.

SNELVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN ANTWERPEN,
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,
met de **STOOMBOOTEN**
TELEGRAAF III & IV,
BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

Deze nieuw expresselijk voor den Vervoer van Passagiers gebouwde Stoombooten, hebben schoon gemeubileerde Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen, hetwelk afgehuurd kan worden.

STATIONS DIE WORDEN AANGEDAAN:

SLIKKERVEER voor *Krimpen*, KINDERDIJK, NIEUWE VEER, ALBLASSERDAM, DORDRECHT, STEENEKAMER voor *Zwijndrecht*, 's GRAVENDEEL, WILLEMSDORP, WILLEMSTAD, OOLTGENSPLAAT, DINTELSAS voor *Prinsland*, STEENBERGSCHE VLIET voor *Steenbergen*, ZIJPE voor *Zierikzee* en *Brouwershaven*, ST. PHILIPSLAND, STAVENISSE voor *Tholen*, YERSEKENDAM voor *Goes* en *Zuid Zeeland*, VOSMEER, THOLEN, BATH en LILLO.

MAART 1859.

Van ROTTERDAM.				Van ANTWERPEN.			
Februarij, 28	Maandag	's morgens	5.— ure.	2	Woensdag	's morgens	10.30
2	Woensdag	's morgens	6.30	4	Vrijdag	„	11.30
4	Vrijdag	„	7.30	7	Maandag	's nachts 6/7	12.30
7	Maandag	„	9.30	9	Woensdag	's morgens 8/9	2.—
9	Woensdag	„	10.—	11	Vrijdag	„	3.—
11	Vrijdag	„	11.45	14	Maandag	„	7.—
14	Maandag	„	3.30	16	Woensdag	„	10.—
16	Woensdag	„	6.—	18	Vrijdag	„	11.—
18	Vrijdag	„	7.30	21	Maandag	's nachts 20/21	12.30
21	Maandag	„	10.—	23	Woensdag	's morg. 22/23	2.—
23	Woensdag	„	10.—	25	Vrijdag	„	3.—
25	Vrijdag	„	11.45	28	Maandag	„	6.30
28	Maandag	„	3.—	30	Woensdag	„	8.30
30	Woensdag	„	5.—				

Te **ZIJPE** wordt voor **Zierikzee en Brouwershaven op de heen- en terugreis aangelegd;** aldaar staat eene zeer goed ingerigte Diligence gereed, die **van Zijpe naar Zierikzee en Brouwershaven,** na aankomst der Stoombooten vertrekt en **van Brouwershaven naar Zierikzee en Zijpe** in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.° 21, **VERWEY & Co.,** *Cargadoors-Expediteurs.*

STOOMVAART-VEREENIGING *DE MAAS.*
Het Stoomschip CORNELIA, Kapitein J. J. MUNTENDAM
vertrekt **DINGSDAG 15 MAART** naar:
MARSEILLE, GENUA, LIVORNO, NAPELS, MESSINA & PALERMO.

Adres: *JOHs. OOMS Ez. & Co.* — *BOUTMY & Co.*

S. J. VAN ROIJEN,

Math. Mag. Phil. Nat. et Medicinae Doctor,

heeft de eer te berigten, dat hij zich hier, **Groote Markt, wijk 7, n.° 141,** gevestigd heeft als

Homoiopatisch Geneesheer.

Dagelijks te spreken, des morgens van 9 tot 11 ure. Voor Onvermogenden *gratis*, des morgens van 8 tot 9 ure.

Rotterdam, Februarij 1859.

TAPIJTEN MAGAZIJN.
ALLAN & Co.,

OPRUIMING van LAPPEN TAPIJTEN, DAMASTEN, HAARD- en TAFELKLEEDEN.

Ontvangen eene groote Collectie BEHANGSELPAPIEREN, RANDEN, BRUSSELSCHE, VELVET en SCHOTSCHE TAPIJTEN etc.

ALLAN & Co.,
West-Nieuwland.
VOORJAARS-OPRUIMING,
volgens gewoonte van
ZIJDEN ROBES,
ROBES à VOLANTS en à QUILLES, SHAWLDOEKEN, JACONNETS, BAREGES, BRODERIEN, LINTEN, diverse WITTE GOEDEREN
MANTELS.

Bij *MARTINUS NIJHOFF*, te 's Gravenhage ziet het licht:

Over het openstellen van Kusthavens voor den algemeenen Handel in Nederlandsch Indië,

DOOR

Mr. P. MIJER,

Oud-Minister van Koloniën. — Roy. 8° *f* 1.

Door den Boekhandelaar **OLDENZEEL**, te *ROTTERDAM*, is heden verzonden:

AFLEVERING 1 van DEEL 6 van het Tijdschrift:

LICHT, LIEFDE, LEVEN,

onder Redactie van W. FRANCKEN Az., S. HOEKSTRA Bz., T. MODDERMAN Az. en C. W. VAN DER POT.

INHOUD: De vreeze van den Christen, door S. HOEKSTRA Bz. — Een Huis der Hope, door HERMAN DE RIDDER. — Tevredenheid, door C. W. VAN DER POT. — Andréas, een navolgingswaardig voorbeeld, door J. L. J. HALLO. — Diepe smart en hooge troost, door T. MODDERMAN Az. — Paarlen bijeenverzameld door W. FRANCKEN Az. Jaarlijks verschijnen 6 Afleveringen van 4 à 5 vel Druks en Prijs *f* 3 per Jaargang.

Heden is ook verkrijgbaar de **Jaargang 1858,** gebonden in Linnen verguld op Snede, Prijs *f* **3.90,** in Linnen *f* **3.75,** in Cartonnen Band *f* **3.50.**

De PANDEN en ERVEN,

te Rotterdam, als:

N.° 1. Het **WINKELHUIS,** met BOVENWONINGEN en **ERVE,** in de Oostmolenstraat, wijk 12, n.° 318, strekkende tot Perceel 2;

N.° 2. Het **PAKHUIS,** met ZOLDERS en VLIERING en **ERVE,** in de Kaptein Ymansteeg, wijk 12, n.° 298;

op 16 dezer geveild door de Notarissen *VAN DER HOEVEN & LORIÉ*, zullen op HEDEN 23 Februarij 1859, nam. 5 ure, in het Notarishuis te Rotterdam, worden **Afgeslagen,** eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd.

Een **Fatsoenlijk MEISJE,** van goede Opvoeding, Lidmaat der Hervormde Kerk, verlangt tegen 1 Mei aanstaande eene **plaatsing,** liefst als **WINKELDOCHTER,** doch ook des noods tot **Assistentie in eene Huishouding.** Minder zal men op Salaris, dan wel op eene goede en vriendschappelijke behandeling zien. Adres, met *franco* Brieven, onder de letters C. A. N., bij den Boekhandelaar A. VAN WASSENAAR, te Delfshaven.

Tegen 1.° Mei wordt te Rotterdam gevraagd
eene Bekwame
KINDERMEID,
van de P. G. en niet beneden de 30 jaren oud.
Adres Boompjes, wijk 1 n.° 46.

Rotterdamsche Schouwburg.
HOOGDUITSCHE OPERA.
Directie: **J. EDUARD DE VRIES.**
ZATURDAG 26 FEBRUARIJ 1859
(eenige optreding van Mej. **Eugenie Dupin,** eerste Danseres, en den Heer **Albert Friant,** eerste Danser aan den Amsterdamschen Schouwburg):

DE SYLPHIDE,

groot Ballet-Pantomime van *Taglioni*, in 3 Bedrijven, gemonteerd door den Balletmeester *A. P. Voitus van Hamme.*

Aanvang ten ZEVEN ure precies.

Prijzen der Plaatsen:

Balcon	*f* 2.00.	Parterre	*f* 1.00.
Loge	- 1.50.	Galerij	- 0.50.

Tot deze buitengewone Voorstelling worden HH. Geabonneerden der 4de Serie beleefdelijk uitgenoodigd, waartoe HEd. Plaatsen gereserveerd zullen blijven.

Théâtre de Rotterdam.

Direction du Théâtre Royal Français de la Haye.

MERCREDI 23 FÉVRIER 1859:

LES AMOURS DU DIABLE,

Opéra féérie à grand Spectacle, en 9 Tableaux, Musique de Mr. *A. Grisar.*

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van WOENSDAG 23 Februarij 1859, N.° 46.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag 22 Februarij.

In deze zitting is de heer Kingma, door het district Dockum tot lid dier Kamer gekozen, toegelaten, nadat hij in handen des Voorzitters, als daartoe door den Koning gemagtigd, de door de Grondwet gevorderde eeden had afgelegd.

Ingekomen zijn vier ontwerpen van wet tot regeling van de geneeskundige dienst in al haren omvang, benevens onderscheidene adressen, waaronder eenige over den aanleg van spoorwegen, de herziening van het tarief en de herziening van het belastingstelsel.

De Kamer heeft daarna aangenomen een voorstel, om de orde te bepalen van de discussien, waarin zal plaats hebben de behandeling van het wetsontwerp op het koloniaal batig slot. Dat voorstel, door den heer van Hall gedaan, naar aanleiding van het door den heer van Eck voorgestelde in eene vorige zitting en thans herhaald, strekt om eerst algemeene discussien te houden over elke hoofdrubriek, voorkomende in het voorloopig verslag, en daarna algemeene discussien over elke hoofdrubriek, voorkomende in de paragrafen van dat verslag.

Aan de orde was alsnu

DE MOTIE VAN DEN HEER VAN HOËVELL, BETREKKELIJK DE OPENSTELLING DER HAVENS IN INDIE.

De heer *Minister van Kolonien* vroeg het eerst het woord, daarbij te kennen gevende dat het te verwachten geweest was, dat het vraagstuk waarover in de laatste twee maanden zooveel bezorgdheid was aan den dag gelegd en waaraan men zoo groote openbaarheid had gegeven, bij de eerste gelegenheid bij de Tweede Kamer zou ter sprake komen; dat was dan ook geschied door de motie van den heer *van Hoëvell*, die, door overlegging van stukken, wenschte dat over de zaak het meest mogelijke licht werd verspreid en met kennis van zaken over het onderwerp zelf, evenzeer als over de Regeringshandelingen, kon worden geoordeeld. Ook den Minister was het hoogst aangenaam, dat hij in de gelegenheid zou zijn om over de zaak niet alleen volkomen inlichting te geven, maar ook zonder schroom aan het kalme en onbevangen oordeel der Kamer zijne gedragingen ten deze bloot te leggen. Reeds in § 6 van het voorloopig verslag over het aan de orde gestelde ontwerp tot regeling van het koloniaal batig slot, was het vraagstuk ter sprake gebragt; de gelegenheid om het te behandelen zou dus zeer spoedig, misschien reeds morgen worden aangeboden en de Minister wenschte nu reeds te verklaren, dat hij bereid was, om die inlichtingen zooveel mogelijk te geven en ze, voor zooveel noodig, op officiële stukken te staven. Daar het den Minister voorkwam, dat eene spoedige beëindiging van de onzekerheid, waarin men omtrent het vraagstuk scheen te verkeeren, allezins wenschelijk was, achtte hij, dat de wijze van behandeling door hem voorgesteld de voorkeur verdiende; en zulks te meer daar zij, indien mogt gebleken zijn dat de te geven inlichtingen onvoldoende waren, volstrekt niet uitsloot om dan nog aan het einde der discussie te doen wat in den aanvang zal worden gedaan.

De heer *van Hoëvell* had uit deze verklaring des Ministers niet regt begrepen of deze bezwaren had om stukken betrekkelijk de openstelling der havens over te leggen, en daartoe toch alleen strekte de motie door hem gedaan. Hij herhaalde hetgeen reeds vroeger door hem was verklaard, namelijk dat hij de Regering volstrekt niet heeft willen binden ten aanzien van den aard der over te leggen stukken; zonder eenige beperking of aanwijzing, wilde hij den Minister overlaten om te beoordeelen, welke stukken noodig zouden zijn om over het vraagstuk licht te verspreiden. Had hij den Minister wèl begrepen, dan wilde deze de kwestie behandeld hebben bij het batig slot; hij echter geloofde dat eene afzonderlijke discussie noodig was. Voldeed de Minister aan zijn verlangen, dan zou het verslag, opgemaakt door eene commissie naar aanleiding van de ingekomen stukken, de punten der beraadslaging regelen en bij gevolg deze zelve bekorten. Behandelde men daarentegen de kwestie bij het batig slot, dan vreesde hij dat aan de debatten geen einde zou komen; en daar hij nu geene bezwaren van den Minister tegen het voorstel zelf had vernomen, moest hij dat blijven handhaven en aan het oordeel van de Kamer onderwerpen.

De heer *de Kempenaer* verkeerde omtrent de stem die hij zou uitbrengen in zekere verlegenheid. Aan de eene zijde wekte de zaak bij hem de hoogste belangstelling op, wenschte hij zooveel mogelijk te worden ingelicht en mede te onderzoeken in hoe ver ten deze de belangen van Kolonien en Moederland waren bevorderd of benadeeld. Zeer gaarne zou hij wenschen, terwijl het nog tijd was, dat de groote nadeelen konden worden gekeerd die van den genomen maatregel verwacht worden. Het voorstel van den heer van Hoëvell zou misschien daartoe kunnen leiden; maar tegen het voorgedragen middel had hij veel bezwaar. Hij moest dus van den anderen kant zich afvragen, of hij het groote belang waarvan hier sprake is moest opofferen, dan wel het voorgedragene middel aannemen. Kunnen *wij* — aldus vroeg de spreker, — vragen overlegging van stukken van Ministers? Het was voorzeker eene navolging van hetgeen bij het Engelsche Parlement geschiedt, maar hij betwijfelde of het raadzaam was dat voorbeeld hier te Lande te volgen. De Kamer behoorde zich te bepalen binnen de grenzen van de Grondwet; zij kon volgens art. 89 inlichtingen vragen, maar of zij de bevoegdheid had om de overlegging van stukken te vragen, dat was bij den spreker nog twijfelachtig. En dat was het te meer, nu het gold koloniale zaken, waarvan volgens de Grondwet het opperbestuur aan den Koning was voorbehouden. Daarom was hij huiverig het voorstel van den heer van Hoëvell aan te nemen. Hij wenschte zoozeer als iemand de zaak in duidelijk licht gesteld te zien, maar het middel dat voorgedragen werd om zich dat licht te verschaffen mogt hij niet aannemen. Ook niet, omdat, naar hij geloofde, er gelegenheid te over was, gelijk nog zoo even door den Minister van Kolonien was aangetoond, om het verlangde licht te erlangen. Hij zou dus tegen het voorstel stemmen.

De heer *Duymaer van Twist* verklaarde mede niets vernomen te hebben omtrent de meening des Ministers omtrent het voorstel zelf. Wel had de Minister zich bereid verklaard om bij de behandeling van het batig slot alle mogelijke inlichtingen te geven, maar bezwaren tegen het voorstel had hij niet vernomen, veel minder gegronde bezwaren, en zoo lang hij deze niet vernomen had zou hij vóór de motie stemmen.

De heer *van Hall* verklaarde te deelen in de bezwaren geopperd door den heer de Kempenaer. Hij had zich reeds dadelijk afgevraagd: is het voorstel grondwettig, en kon men onderstellen dat van deze Kamer, die steeds zoo angstvallig de grenzen harer bevoegdheid in het oog heeft weten te houden, een precedent van zoodanig voorstel zou bestaan. Neen, zoodanig precedent bestond niet. Wel was, ter zake van het Indische drukpersreglement, eene motie aangenomen door den heer Thorbecke, waarbij overlegging van stukken van de Regering werd gevraagd; maar die motie was niet overeenkomstig met het voorstel van den heer van Hoëvell, want daarbij werd slechts gevraagd mededeeling van stukken, voor zoover bij de Regering daartegen geen bezwaar zou bestaan. Met deze motie kon ieder zich vereenigen; want de Kamer trad daarbij niet buiten de grenzen harer bevoegdheid. Er was dus geen precedent dat de *Kamer* eene zoodanige motie als nu werd voorgesteld had aangenomen; wel waren er soms leden geweest, die hetzij in de sectien hetzij in de discussie mededeeling van stukken vroegen; hij zelf had dat gedaan bij de kwestie van de aftappingen van de Maas. Doch dat was iets anders; een lid geeft zijne bezwaren te kennen en de Regering voldoet, zoo mogelijk, aan het gedane verlangen. Maar dat de *Kamer* overlegging van stukken zou eischen, dat was ongehoord.

Ook uit een ander oogpunt moest de heer van Hall de motie bestrijden. Indien toch de Kamer een zoo gewigtig precedent wilde daarstellen, moesten daartoe gewigtige redenen bestaan.

En nu vroeg hij, of na hetgeen zoo even van den Minister van Kolonien was gehoord, na hetgeen zelfs zoo straks nog bepaald was ten aanzien van de te volgen orde bij de discussien over het batig slot, of de motie *nu* nog noodzakelijk was? De Kamer had reeds *beslist* dat elke § van het verslag over dat onderwerp zou worden bediscussieerd, en direct stond dus reeds in § 6 van dat verslag de kwestie van de openstelling der havens aan de orde van den dag. De motie was derhalve niet noodig, zij was ook niet nuttig. De kwestie had in de laatste maanden veel beweging bij onzen handel verwekt. In den aanvang had die handel daartegen geen bezwaar gemaakt, doch eerst sedert november was die beweging ontstaan, zoo zelfs dat eene Kamer van koophandel, waarvan het doel is de Regering voor te lichten, op denzelfden dag dat zij haar advies aan den Minister mededeelde, dat advies in de dagbladen deed plaatsen. Hij had veel eerbied voor die Kamer; zij had ook hem menigmalen nuttigen arbeid geleverd, maar dit feit had hem bijzonder getroffen. De ontstane opgewektheid moest men nu trachten zoo spoedig mogelijk tot bedaren te brengen; dat doel zou men bereiken, door onmiddellijk de zaak ter sprake te brengen. Nam men de motie aan van den heer van Hoëvell, men zou die gebruiken — ofschoon hij in opregtheid overtuigd was dat dit niet de bedoeling was van den geachten voorsteller — als het zwaard van Damocles, dat men boven het hoofd der Regering zou laten hangen. Nam men de motie aan, men zou het vraagstuk niet morgen, niet overmorgen tot klaarheid brengen, maar er zouden minstens twee maanden moeten verloopen voor dat de zaak in discussie werd gebragt. Het voorgedragen middel was dus noch noodig, noch nuttig; het zou alleen de zaak bederven, het zou alleen strekken om eene beweging gaande te houden, waaraan de heer van Hoëvell zelf verlangt dat ten spoedigste een einde worde gemaakt.

Maar nu de Grondwet. De zaak der openstelling was nog niet afgeloopen, en zouden wij nu — vroeg de spreker — ons mengen in eene zaak van bestuur waarover de Regering nog delibereert? dat was ten eenenmale strijdig met den geest der Grondwet. Maar het was ook strijdig met de letter der Grondwet. Art. 89 gaf aan de Kamer het regt om van de Regering inlichtingen te vragen; maar zij geeft het regt niet om overlegging van stukken te eischen. Allen die prijs stellen op het behoud der constitutionele instellingen behooren te waken dat de regten van de Kroon angstvallig worden geëerbiedigd, omdat anders de Kamer een precedent geeft, dat in de gevolgen ook nadeelig kan worden voor de regten van het Volk. Tot dusver bestond zoodanig precedent niet; doch al bestond het, dan nog zou het niet gelden, omdat een precedent, strijdig met den geest en de letter der Grondwet, de Kamer niet binden kan.

En wat zou nu, vroeg de heer *van Hall* ten slotte, de toestand der Kamer worden, wanneer het Ministerie nu eens begreep dat de Kamer het regt niet had om de overlegging van stukken te vragen? Wat zou de Kamer dan moeten doen, om het eens genomen besluit te handhaven? neen, van welke zijde men de motie ook beschouwe, hij geloofde dat het allezins raadzamer ware om zich alleen te bepalen tot het vragen van inlichtingen. Hij moest den voorsteller dan ook ernstig in overweging geven, om zijn voorstel in dien zin te wijzigen dat het zich bepaalde tot het vragen van inlichtingen, of het zoodanig te temperen, dat het gewigtige besluit, hetwelk de voorsteller van de Kamer vergde, eigenlijk illusoir zou worden.

De heer *Minister van Kolonien* vroeg daarop het woord om op te merken, dat de heer van Hoëvell in de zitting van den 15den zelf had verklaard, dat de regten der Kamer geenerlei betrekking hadden op het voorstel thans in behandeling, want dat dit voorstel alleen strekte om *inlichtingen* te vragen. Deze opmerking bragt den Minister als van zelf tot een antwoord aan den heer van Twist. Op dit oogenblik althans zou de Minister de overlegging van stukken prematuur achten, vooral op grond dat het wetsontwerp op het batig slot aan de orde was gesteld, en dat, wanneer blijken mogt, dat de bij die gelegenheid te geven inlichtingen niet voldoende waren, de Kamer dan eerst de vraag die haar thans bezig hield zou kunnen in overweging nemen, maar dat dan ook niet de Minister van Kolonien alleen, maar de *Regering* zou overwegen, of en welke stukken zouden en konden worden overgelegd. Op dit oogenblik achtte de Minister het voorstel prematuur.

De heer *Sloet tot Oldhuis* zeide te behooren tot die groote kathegorie van landgenooten, die de openstelling der havens zoowel uit een oeconomisch als uit een staatkundig oogpunt toejuichten. Hij drukte vooral op het woord staatkundig, zonder dat hij zijne motieven daarvoor in eene openbare zitting zou blootleggen. De heer van Hoëvell vroeg mededeeling van stukken, ten eerste om meer licht te erlangen, ten tweede om de bestaande ongerustheid weg te nemen.

Wat het licht betrof vroeg de heer Sloet, wat den heer van Hoëvell in die zaak nog donker was? of zij voor een der leden, of zij voor het algemeen donker was? Hij geloofde dat de zaak reeds volledig toegelicht was. Zij was ter sprake gebragt in de beide Kamers; de Staats-Courant had rapporten publiek gemaakt; er was een menigte artikelen in Couranten geschreven, die misschien minder geschikt waren geweest om de zaak helder te maken, en eindelijk was daarbij gekomen eene merkwaardige brochure van den afgetreden Minister van Kolonien. Voorzeker lag er *iets* donkers in de zaak; namelijk in de kunstmatig verwekte agitatie, maar dat donkere zal door mededeeling van stukken niet worden opgehelderd. Men was ongerust, zeide de heer van Hoëvell; maar de heer Sloet geloofde niet dat de voorsteller zelf omtrent de werking van den maatregel ongerustheid koesterde; niemand, die met Indië bekend was, voedde die ongerustheid. Zij bestond alleen uit *onbekendheid* met Indië en met de zaak. En wanneer nu de Kamer zich niet had bezig te houden met zoo groote andere belangen, dan zou hij niet schroomen eene afzonderlijke discussie, maar nu de regterlijke organisatie, emancipatie der slaven en andere onderwerpen ter behandeling stonden, zou hij meenen dat de Kamer, door de motie aan te nemen, zich schuldig zou maken aan verkwisting van parlementairen tijd. Het geopperde grondwettig bezwaar gold bij hem niet; wanneer de Kamer inlichtingen mogt vragen, mogt ze ook zeer zeker mededeeling van stukken vragen. Op al deze gronden verklaarde hij tegen de motie te zullen stemmen.

De heer *Duymaer van Twist* de woorden van den vorigen spreker opvattende, waarin deze van kunstmatige agitatie gewaagde, verklaarde dat het zijne bedoeling was om, juist door aanneming der motie, die agitatie te doen bedaren en de Natie gerust te stellen. Hij was het niet eens met de meening van den heer van Hall, dat de motie ongrondwettig zou zijn; naar zijn gevoelen had het woord *inlichtingen* in art. 89 der Grondwet niet den zin om uit te sluiten het overleggen van stukken, die meestal het best kunnen dienen tot inlichting. De spreker meende evenwel, dat men over dit punt niet behoefde te twisten, want dat de Minister van Kolonien duidelijk had verklaard, dat de motie niet ongrondwettig was. De Minister immers had alleen gezegd: die motie is thans prematuur, en nu kwam het hem voor dat wanneer men *later* de stukken kon vragen, men ook de bevoegdheid had het *nu* te doen. De vraag omtrent de prematuriteit was dus alleen overgebleven, en nu was hij van meening, dat men eerst door overlegging van stukken behoorde te worden ingelicht, en dat men daarna eerst over de zaak moest discussiëren.

De heer *Minister van Kolonien* merkte in antwoord op het zoo even aangevoerde op, dat hij over de grondwettige kwestie wel degelijk had gesproken, want dat hij had gezegd dat de vraag of en welke stukken zouden worden overgelegd het onderwerp der overwegingen van de *Regering* zou uitmaken. Hij had gezegd dat hij uit eigen beweging bereid was, om bij de discussien zich op officiële stukken te beroepen; hij heeft willen doen uitkomen dat hij bereid was tot het geven van volledige inlichtingen; en de Minister herhaalde dat hij volkomen overtuigd was, hoe door die inlichtingen de agitatie tot bedaren komen zou. Nog eens herhaalde de Minister, dat de motie hem voorkwam prematuur te zijn; want wanneer men alle stukken, sedert jaren over de zaken gewisseld, moest afschrijven, wanneer eene commissie moest worden benoemd, wanneer op het verslag dier commissie inlichtingen van de Regering zouden worden gevraagd, dan zou daarmede zeer veel tijd verloopen; terwijl de Minister het van belang achtte, dat de zaak *thans* zoo spoedig mogelijk besproken werd. Doch ook in dat geval zou bespreking der zaak niet préjudicieren aan het verlangen van hen die stukken verlangden; doch wanneer men begon met het vragen van stukken, dan vreesde hij dat de zaak zeer lang zou blijven hangen. De Minister achtte dit nadeelig. Hij wenschte de zaak tot klaarheid, tot een einde gebragt te zien; hij zou zijne eigene persoonlijkheid geheel buiten het spel laten en hij vleide zich, dat door blootlegging der feiten hij de ondersteuning en het vertrouwen der Kamer, die hij evenzeer op prijs stelt als behoeft, niet zal verliezen.

De heer *van Hoëvell* kon niet begrijpen dat een eenvoudig voorstel zoo als het zijne tot zoo groote bezwaren aanleiding kon geven. Hij voor zich was door de aangevoerde argumenten volstrekt niet overtuigd van de ongrondwettigheid van zijn voorstel. Art. 89 der Grondwet sprak ook van *schriftelijke* inlichtingen, en nu waren er geene betere inlichtingen dan officiële stukken. Slechts eene reden ontheft den Minister van zijne verpligting om die inlichtingen te geven, wanneer zij namelijk door hem geacht worden te zijn in strijd met het belang van den Staat. Overigens maakte de Grondwet geen onderscheid tusschen inlichtingen over zaken betrekkelijk het Moederland of over die betrekkelijk de Kolonien. Hij stelde voor de overlegging te vragen van stukken in het algemeen, ter eigene beoordeeling van den Minister; hij stelde voor het te doen op dezelfde wijze als zulks geschied was bij het drukpersreglement. Ook hij bedoelde slechts stukken, voor zoover daartegen bij de Regering geen bezwaar bestond. Over de zaak zelve zou hij niet verder uitweiden, ook niet over de redevoering van den heer Sloet; hij wilde alleen te kennen geven, dat hij niet begrijpt hoe de emancipatie der slaven in West-Indië in verband kon worden gebragt met het voorstel dat thans aan de orde is.

De heer *van Hall* betoogde daarop, dat hij de vrijheid nooit meer had zien teruggaan, dan nadat men te ver vooruit was gegaan; daarom was hij steeds zeer schroomvallig geweest bij de overschrijding van de lijn, die de praerogatieven der Kroon van de bevoegdheden der Kamer afscheidt. Sedert de Grondwetsherziening waren nu tien jaren verloopen; zeer gewigtige zaken waren in dit tijdsverloop bij interpellatie behandeld; maar toch was er geen precedent van eene motie, zoo als de tegenwoordige is voorgesteld. De Kamer moet zorgen, dat men niet van stap tot stap vooruitging; 't is waar, de heer van Twist verklaarde niet te vreezen, dat hij te ver zou worden geëntraineerd; maar ziet, die geachte afgevaardigde beweerde nu reeds, dat het vragen van stukken en het vragen van inlichtingen een en dezelfde zaak is? Zóó kwam men, zonder het zel[f] te weten, van stap tot stap. Neen, het waren twee zeer verschillende zaken. Door het vragen van stukken vraagt de Kamer eene bepaalde wijze, waarop zij inlichtingen verlangt: *zij wil stukken hebben.* Dat regt heeft de Kamer niet; want wie zou met den heer van Hoëvell willen beweren, dat het woord „*schriftelijke*" in art. 89 der Grondwet „*stukken*" beteekende? De Grondwet kent niets dan inlichtingen, die *de Minister* geeft òf bij monde òf bij geschrifte; maar het is altijd de Minister, die spreekt. De heer van Hoëvell had ook verklaard, dat zijne motie geene andere bedoeling had dan de motie had bij de zaak van het Indisch drukpers-reglement; doch indien dit zoo ware, waarom dan zijne motie niet gewijzigd in denzelfden zin, waarin de bedoelde motie was vervat? Dan zou de spreker op het grondwettig punt zijne oppositie retireren; doch in geen geval wat de zaak zelve betreft; want de motie ka[n] geen ander gevolg hebben dan beëindiging der questi[e] uit te stellen en de Regering blootgesteld te laten aa[n] al de aanvallen, waaraan zij tot heden ten doel hee[ft] gestaan.

Op dit punt der discussie stelde de heer *Dirks* een[e] motie van orde voor, luidende: „De Kamer besluit „om de stemming over de motie van den heer va[n] „Hoëvell te verdagen tot *na* de behandeling van § 6 „van het verslag over het ontwerp tot regeling va[n] „het koloniaal batig slot." Tot ondersteuning deze[r] motie voerde de heer Dirks aan, dat de Minister zic[h] bereid had verklaard, om bij gelegenheid van d[e] discussien over het batig slot alle verlangde inlichtinge[n] te geven, en dat de Kamer dus, eerst *na* die inlichtingen gehoord te hebben, met kennis van zaken ko[n] oordeelen, welk gevolg aan de motie van den hee[r] van Hoëvell behoorde gegeven te worden.

De heer *van Hoëvell* zag met verwondering een[e] tweede poging in het werk stellen, om de beslissing over zijn voorstel te doen uitstellen; terwijl, van de[n] anderen kant, de heer van Hall verlangde, dat aa[n] de zaak ten spoedigste een einde werd gemaakt. D[e] heer Dirks verlangde nu eerst de zaak te bespreke[n] en *daarna* de stukken te vragen. Bij het onderzoe[k] in de sectien over regterlijke organisatien had hij steed[s] zeer veel hooren spreken van den grooten waarborg die in eene voorloopige instructie gelegen was. Oo[k] in deze zaak verlangde hij dien waarborg; dus *eer[st]* de stukken, en *daarna* de discussie.

De heer *Dirks* beweerde daarentegen, dat hij juist doo[r] zijne motie van orde de voorloopige instructie der zaa[k] verlangde. Die voorloopige instructie bestond in d[e] mededeelingen, die de Minister der Kamer had toe gezegd; en wanneer men de inlichtingen onvoldoend[e] achtte, kon men tot het vragen van de stukke[n] overgaan.

De debatten werden daarna gesloten verklaard; d[e] motie van den heer Dirks werd *verworpen* met 4[?] tegen 20 stemmen; de motie van den heer van Hoëve[ll] daarentegen *aangenomen* met 39 stegen 24 stemmen.

Vóór de motie van den heer Dirks stemden de heere[n] van der Poel, van Franck, Storm van 's Gravesand[e] Sloet, Asch van Wijck, van Foreest, Taets va[n] Amerongen, van Hall, Begram, Sander, Wybeng[a] Schimmelpenninck, van Zuylen van Nyevelt, d[e] Kempenaer, de Brauw, Dirks, Lycklama, Schimme[l]penninck van der Oije, Stolte en van Deinse.

Tegen de motie van den heer van Hoëvell stemde[n] de heeren van Hall, van Voorthuysen, Begram Meylink, Schimmelpenninck, van Zuylen van Nyeve[lt] de Kempenaer, Dirks, Lycklama, Schimmelpennin[ck] van der Oije, Stolte, van Deinse, van der Poel Delprat, Gevers Deynoot, Storm van 's Gravesand[e] Sloet, Hoekwater, Kien, Asch van Wijck, Luybe[n] Taets van Amerongen, van Reede van Oudtshoorn e[n] de *Voorzitter*.

De aangenomen motie luidt, nadat zij door de[n] heer van Hoëvell was gewijzigd, aldus: „De Twee[de] „Kamer verzoekt den heer Minister van Kolonie[n] „om alle die stukken en bescheiden over te legge[n] „die strekken kunnen om licht over de za[ak] „van de openstelling der havens in Indië te ve[r]„spreiden, voor zoo ver daartegen bij de Regeri[ng] „geene bedenking zal bestaan."

De Tweede Kamer ging daarna over tot de b[e]handeling van het wetsontwerp

TOT HET VERLEENEN VAN TIENDVRIJDOM TER BEVORDERING VAN LANDVERBETERING.

Dit wetsontwerp lokte eene discussie uit, waara[an] deel namen de heeren Meeussen, Gevers Deyno[ot,] v. d. Linden, Sloet en de heer Minister van Finantie[n.]

De heeren Meeussen en Gevers gaven hun[ne] bezwaren te kennen tegen art. 2 der voordragt. [Zij] juichten het denkbeeld toe waarop de voordra[gt] rustte n. l. om door het afstaan door den Staat v[an] een regt, dat zekere gronden drukte, de landv[er]betering te bevorderen. Dat denkbeeld werd d[an] ook in art. 1 in toepassing gebragt; maar naar [de] meening der sprekers maakte art. 2 eene uitzonderi[ng] die den geheelen maatregel van de Regering illus[oir] maakte. De Regering had verklaard dat zij een r[eg]ten offer bragt ter bevordering van landverbeteri[ng;] maar van dezen maatregel zonderde zij uit bij

2 die gronden door den Staat met voorbehoud van tiendregt verkocht, wanneer die later bekaad of ingedijkt worden. In dat geval nu verkeerden juist de meeste gronden, voor welke de voordragt wordt voorgesteld; de beide sprekers meenden dan ook dat bij het behoud van dat art. 2 het geheele weldadige doel der wet zou verloren gaan. De heer v. d. Linden, die zich ten aanzien van deze bezwaren met de vorige sprekers vereenigde, gaf tevens in bedenking, of de tiendvrijdom ook niet behoorde te worden toegepast op de woeste gronden en de droogmakerijen. De heer Sloet tot Oldhuis bragt zijn dank aan de Regering voor de indiening van het ontwerp, zoowel wegens het nut dat daarmede zal gesticht worden, als omdat daardoor onbewimpeld de meening der Regering is gebleken van de schadelijke werking der tienden; hij vleide zich dan ook dat bij de Eerste Kamer bij de behandeling van zijn voorstel tot afschaffing der tienden dit feit indruk maken zal. Mogt zijn voorstel in de Eerste Kamer worden aangenomen, dan hoopte hij dat het tegenwoordige Kabinet van stonden aan middelen zou beramen om de Kroontienden af te schaffen. Het Nederlandsche Koningschap moest zijne inkomsten niet putten uit eene gehate bron, en die bron was gehaat omdat zij in den weg stond de ontwikkeling van een hoofdtak van volksbestaan. Ons Koningschap moest ook niet aan wisselvalligheid van inkomsten onderworpen zijn, want het inkomen uit de Kroontienden zou ook dit jaar weder lager worden. Hij hoopte dat de woorden *Hooge tiendheffer* noch in de Kamer noch bij het volk langer gehoord zullen worden, daar de eer der Kroon dat niet langer gedoogde. Mogt de Regering in de regeling dezer zaak achterwege blijven, dan zou hij zich verpligt achten, op die Kroontienden terug te komen.

De heer *Minister van Finantien* gaf den laatsten spr. de verzekering dat de zaak der Kroontienden door de Regering, en vooral wat hem persoonlijk betreft, in ernstige overweging zal worden genomen. Wat betrof het hoofdbezwaar, aangevoerd tegen art. 2 der voordragt, erkende de Minister dat het offer zeker niet groot zou zijn hetwelk de schatkist bragt; maar dat het niet was te vergen regten op te offeren, die de Staat zich bepaald had gereserveerd. Afschaffing van tienden was zeker wenschelijk in het publiek belang; uit zeker oogpunt was de Minister dit volkomen eens, maar art. 2 betrof niet het algemeen belang. Het gold die gronden, die voor minderen prijs waren verkocht, omdat de Staat zich het tiendregt had voorbehouden; en wanneer men nu ook die gronden van dat tiendregt wilde vrijstellen zou men slechts enkele personen bevoorregten die tot lageren prijs dan anderen, op wier gronden het tiendregt niet was voorbehouden, eigenaars van den grond waren geworden. — Wat de opmerking betrof van den heer van der Linden, de Minister achtte haar volkomen juist, omdat hetgeen die heer voorstelde ook in de bedoeling der voordragt was gelegen; kon de heer van der Linden een amendement voorstellen, waaruit die bedoeling duidelijk zou blijken, dan zou de Minister zich daartegen niet verzetten.

Na repliek van de heeren Meeussen en Gevers, waarin slechts de reeds ontwikkelde stellingen nader werden aangedrongen, werden de algemeene discussien gesloten.

Naar aanleiding van de verklaring des Ministers stelde nu de heer van der Linden voor, om het 2de lid van art. 1 aldus te lezen: „ gelijke vrijdom wordt „ mede genoten voor de buitendijks liggende gronden, „ welke vroeger ingepolderd en aan 's Rijks domein „ tiendpligtig zijn geweest, en, sedert meer dan tien „ jaren overstroomd zijnde, op nieuw worden ingepolderd en bekaad of ingedijkt, of voor die gronden die gedurende meer dan tien jaren weder verlaten en woest geworden zijnde, of verkeerd hebben „ in den toestand bij art. 9 der genoemde wet omschreven, later op nieuw mogten worden ontgonnen „ of droog gemaakt."

Nadat de Minister dit amendement had overgenomen werd art. 1 met algemeene stemmen *aangenomen*, art. 2 met 46 tegen 16 stemmen *verworpen* en de wet zelve aangenomen met 57 tegen 4 stemmen.

Voor het art. stemden de heeren Kingma, Wijbenga, Schimmelpenninck, Dullert, Elout, Dirks, Lycklama, Anemaet, Hengst, v. d. Veen, van Lijnden, van Twist, Hoekwater, van Foreest, van Hall en Sander.

Tegen de geheele wet stemden de heeren Schimmelpenninck, Elout, Lycklama en van Lynden.

Eindelijk ging de Kamer over tot de behandeling van het wetsontwerp tot

REGELING VAN DE AFSCHAFFING DER SLAVERNIJ IN NEDERLANDSCH O. INDIE.

De heer *Duymaer van Twist* herinnerde dat de memorie van toelichting tot deze wetsvoordragt in de eerste plaats de vraag behandelde of er al dan niet behoefte bestaat tot regeling der emancipatie in O. I. bij de wet. Die vraag meende de spr. moest getoetst worden aan art. 59 der Grondwet. Reeds vroeger had hij over dit vraagstuk zijn gevoelen geopenbaard, hierop nederkomende dat volgens de Grondwet regeling bij de wet de uitzondering, niet de regel zijn moest. De behoefte, die er tot regeling bij de wet bestond, moest men kunnen aantoonen niet door algemeene beschouwingen, maar door bepaalde gronden. Die argumenten, dat er behoefte zou bestaan had hij niet gevonden, althans niet die afdoende waren. Art. 115 van het Regeringsreglement had tot beginsel gesteld dat de slavernij met 1 januarij 1860 zou zijn afgeschaft, en nu kon hij niet zien waarom de uitvoering van die bepaling eene wet zou noodig maken. Indien daarvoor wettelijke regels noodig zijn, omdat het beginsel in het Regeringsreglement was vastgesteld, waar zouden dan de grenzen van den wetgever zijn? Immers het geheele Regeringsreglement was eene wet van beginselen, waarvan de uitvoering aan de uitvoerende magt moest worden overgelaten. Evenmin kon hij als voldingend argument aannemen de door de Regering op den voorgrond gestelde omstandigheid, dat regeling bij de wet noodig is, omdat hier sprake is van het toekennen van vergoeding voor geldelijk nadeel uit eene wetsbepaling voortvloeiende. Wanneer het hier gold uitgaven voor Nederland, dan was de stelling gewis aan geen twijfel onderhevig; maar het beginsel ging niet op, waar het gold koloniale uitgaven. Deze wet kon evenzeer bij Koninklijk besluit worden afgekondigd, zonder dat iemand tegen de daardoor veroorzaakte uitgaven eenig bezwaar zou maken. Zijne conclusie was dan ook, dat hij geene voldoende gronden vindt om te erkennen, dat er speciaal behoefte was aan wettelijke regeling der emancipatie in O.-I. Doch al nam hij die behoefte aan, dan was zeer zeker het voorschrift der Grondwet niet facultatief, maar imperatief; en dan vroeg hij: hoe staat het dan met de perkhoorigen van Banda? Dan is dit wetsontwerp ook uit dien hoofde ongrondwettig; want indien de slaven bij de wet moesten worden vrijgemaakt, dan gold ook dezelfde regel voor de perkhoorigen. Hoe men de zaak alzoo keere en wende, in ieder geval was deze voordragt, als in strijd met de Grondwet, onaannemelijk. Ware de slavernij bij besluit afgeschaft, die afschaffing zou reeds voor drie of vier jaren zijn tot stand gekomen. Het kwaad der vertraging was evenwel gepleegd en onherstelbaar. Spreker had dan ook alleen van wege *het beginsel* bezwaar tegen de wet. Hij kon haar niet aannemen; want hij verlangde niet, dat er een precedent bestaan zou, waarop men zich later zou kunnen beroepen, en ten gevolge waarvan men steeds verder en verder gaan zou. Of de bepalingen der Grondwet doelmatig zijn had de Kamer thans niet te onderzoeken; zij was geroepen haar te handhaven, en daar deze wet, naar zijne overtuiging, met die Grondwet in strijd was, zou hij, werd die overtuiging door den loop der discussien niet gewijzigd, verpligt zijn, *tegen* de voordragt te stemmen.

De heer *Minister van Kolonien* merkte op, dat het wel altijd moeijelijk zou blijven, om art. 59 der Grondwet in toepassing te brengen betrekkelijk het bestaan van behoefte aan regeling bij de wet. Gaarne gaf de Minister toe, dat die regeling moest zijn uitzondering, *niet* regel; ook is hij het eens, dat hij die beweert, dat de behoefte bestaat, haar ook moet bewijzen. Maar omtrent de gegrondheid van het bewijs zal steeds verschil van gevoelen bestaan. Lette men op de discussien, die bij de behandeling van art. 115 van het Regeringsreglement plaats grepen, dan zou men zien, dat algemeen het gevoelen was, dat de vergoeding, aan de eigenaren van slaven toe te kennen, zou worden geregeld bij de wet, en het was den Minister niet voorgekomen dat er mogelijkheid bestond, om, wat de vergoeding betreft, de zaak alleen te doen afhangen van het uitvoerend gezag. Wat de hypothese betrof, dat, in elk geval, het voorstel onvolledig was, omdat de Bandaperkhoorigen dan ook bij de wet uit hunnen toestand moesten worden opgeheven, merkte de Minister op, dat volgens besluit van 23 october 1853, genomen door den heer *van Twist* als Gouverneur-Generaal, de Banda-slaven verklaard waren geene slaven meer te zijn, maar perkhoorige lieden, namelijk lieden die aan een bepaalden grond waren verbonden; en dat derhalve deze wet ook op die lieden niet toepasselijk is. Overigens kan 't welligt waar zijn, dat de afschaffing der slavernij reeds voor 3 of 4 jaren zou zijn volbragt, indien zij bij besluit had plaats gegrepen, maar de Minister moest opmerken, dat die vertraging dan toch in ieder geval niet aan hem was te wijten.

De heer *van Twist* repliceerde op het punt der perkhoorigen, dat zijn besluit van 1853 volstrekt de bedoeling niet had, om hun toestand te veranderen; alleen de naam is veranderd. Dat overigens die perkhoorigen wel degelijk vielen onder art. 115 van 't Regerings-reglement meende de spreker te kunnen bewijzen uit de over dat artikel gevoerde discussiën, waarin zij zelfs herhaaldelijk met name genoemd waren. Zij stonden ten opzigte dezer wet volkomen op gelijke lijn.

De heer *Minister van Koloniën* gaf toe, dat de Banda-perkhoorigen eigenlijk ruilslaven zijn; maar er was door het besluit van 1853 voor hen een groote stap gedaan. Er was verklaard, dat zij niet konden worden beschouwd als slaven of lijfeigenen, maar als lieden, aan de perken verbonden, en wier regten en verpligtingen geregeld waren bij publicatie van 24 april 1824. Er zijn geene eigenaars, die vergoeding ontvangen; want het Gouvernement zou zich zelf geene vergoeding toekennen; schikkingen met de perkeniers zijn reeds getroffen, of zullen nog worden gemaakt; in ieder geval echter zou de perkhoorigheid opgeheven worden tegelijk met de slavernij. Hij hoopte overigens, dat de Kamer het wetsontwerp zou goedkeuren, als de laatste acte in de zaak van de emancipatie der slaven in Oost Indië.

De heer *Stolte* sprak slechts een kort woord; ook hij had zich afgevraagd of hier behoefte was aan regeling bij de wet, en hij moest erkennen dat hij art. 115 van het Regerings-reglement aannemende, meende, dat al het overige in Indië zou worden geregeld. In zoover was hij dus eenstemmig met den heer *van Twist*, maar het bezwaar woog niet zoo zeer bij hem, om de wet uit hoofde van die reden af te stemmen.

De heer *van Lijnden* verklaarde mede in het bezwaar van den heer *van Twist* te deelen, ofschoon hij niet wilde zeggen, dat hij tot dezelfde conclusie zou komen. Indien hij het woord had gevraagd, het was omdat de Minister had gezegd, dat men deze wet behoorde te beschouwen in verband met de discussien die gevoerd waren bij het Regerings reglement. Indien hij dus van indrukken mogt spreken, dan kon hij zich zeer goed herinneren, dat van regeling bij de wet geen woord gesproken was; integendeel, dat men de meening voorstond, dat de toepassing van het beginsel moest worden overgelaten aan de uitvoerende magt. De Minister had zich ook beroepen op de Staatscommissie; maar deze had juist zich ontheven geacht van hare taak voor zoo veel Oost-Indië betrof, omdat zij meende, dat, ten gevolge van het art. 115 Regerings reglement, de uitvoering der zaak aan het uitvoerend gezag moest worden overgelaten. Overigens was de spreker het eens, dat, indien de afschaffing bij besluit hadde plaats gegrepen, de emancipatie reeds voorlang zou zijn tot stand gekomen. *Thans* zou plaats hebben onmiddellijke emancipatie, zonder voorbereiding. Hij voor zich zag er geen gevaar in; maar voor 4 jaren was dit zelfde in de Kamer voorgesteld en *toen* had men daartegen allerlei vrees.

De heer *Mackay* meende, nu men van indrukken sprak, ook zijne indrukken te mogen uitdrukken. Toen hij het opschrift las van deze voordragt dacht hij, dat de emancipatie reeds was volbragt; want art. 115 van het Regeringsreglement spreekt alleen van mededeelingen, aan de Staten-Generaal te doen van de maatregelen, volgens dat artikel door het uitvoerend gezag te nemen. Eén argument, door den heer Minister aangevoerd, had hem bovenal geschokt: het was, dat de wet er zijn moest van wege de betaling, die het gevolg zou zijn van de emancipatie. Indien het hier gold eene uitgave, die de Kamer moest toestemmen, dan zou hij van zijne meening kunnen terugkomen; maar wanneer hij deze edele uitgave plaatste naast de andere, die, voor de kolonien, buiten de Kamer om gedaan werden, dan moest hij *deze* uitgave eene kleine noemen, tegenover de andere groote, en dan kon hij niet inzien, waarom juist voor deze, en voor deze alleen, toestemming bij de wet moest gevorderd worden?

De heer *van Hoëvell* verklaarde, dat zijne opvatting van artikel 59 der Grondwet eene andere was dan die van den heer van Twist. Hij had dit meermalen erkend; hij gaf aan dat artikel eene ruimere uitlegging, en zijne zienswijze kwam dus meer overeen met de meening, ontwikkeld in de stukken, die van de Regering waren uitgegaan. De opvatting door de Regering aangenomen verheugde hem zoo zeer, dat hij ten opzigte dezer wet zeer toegevend zou zijn, en hoopte van die opvatting de vruchten te zien, en nog menigwerf in de gelegenheid te zijn, met den tegenwoordigen Minister Indische belangen te regelen. Hij zag in de onmiddellijke emancipatie geen bezwaar, want vier jaren geleden had hij willen doen, wat de Minister thans voorstelt. Hij wenschte dus met den Minister mede te werken tot het in stand brengen van deze wet. Evenwel, eenige uitdrukkingen in de gewisselde stukken en hetgeen hij straks uit den mond des Ministers vernomen had, gaven hem aanleiding om op een bepaald punt een bepaald antwoord te vragen. De Minister had gezegd, dat hij hoopte dat deze wet de laatste acte zou zijn in de emancipatie voor O.-Indië. Dat hoopte hij niet; want de Banda-slaven bleven over. Zijne vrees was nu, dat art. 115 Reg. reglement niet zou slaan op de Banda-slaven, en toch moet ook de regeling van *hun* toestand geschieden vóór 1 januarij 1860. Er moet gezorgd worden, dat deze regeling vóór dien tijd plaats zal hebben. (Hier wijst een lid den spreker op art. 2 van het ontwerp, waarin de afschaffing der perkhoorigheid vóór 1 januarij 1860 wordt bevolen.)

„ Ik zie," — aldus vervolgde de heer van Hoëvell na deze aanwijzing — „ dat er geene reden van vrees, „ zoo even door mij geopperd, bestaat; doch wanneer „ ik zie dat ook aan art. 115 van het Regeringsreglement niet is voldaan, want geenerlei voorbereidende maatregel voor de emancipatie is genomen, dan „ ben ik niet gerust, of ook wel art. 2 zijne uitvoering „ zal erlangen, en dat ook niet met dat art. geschieden „ zal, als geschied is met art. 115 van het Regeringsreglement. Daarom zou ik gaarne te dien aanzien „ eene bepaalde verklaring van den Minister van „ Kolonien verlangen."

De heer *Dirks* trad in eene retrospectieve beschouwing van de discussien over art. 115 van het Regeringsreglement, en haalde de meening aan van onderscheiden leden, destijds ontwikkeld betrekkelijk de al of niet regeling der emancipatie bij de wet. Zijne conclusie is in deze: *non liquet*; maar toch moest hij meer overhellen tot de meening, dat het algemeen gevoelen was dat er noodzakelijkheid was tot regeling bij de wet.

De heer *Minister van Kolonien* dankte den vorigen spreker voor de herinneringen, door hem geleverd; zoo ook den heer Stolte, voor deze toezegging, om over een bezwaar heen te stappen, ten einde tot het gewenschte doel te geraken. Wat betrof de vraag van den heer van Hoëvell, de Minister merkte op dat het niet altijd gemakkelijk was, dat geachte lid op eene bepaalde vraag een bepaald antwoord te geven; maar thans was de Minister zoo gelukkig dat te kunnen doen. Werkelijk lag het in de bedoeling én van de wet èn van het uitvoerend gezag, om de perkhoorigheid binnen den termijn van art. 115 Regerings-reglement te doen ophouden.

De heer *van Nispen* erkende, dat de heer Dirks zeer juist had omschreven het gevoelen, in der tijd, door hem spreker, over de quaestie, thans ter sprake, ontwikkeld. Hij had gewenscht regeling bij de wet, en dat verlangen bezielt hem ook nu. Overigens verlangde hij niet te deelen in de uitlegging, welke de heer van Twist aan artikel 89 der Grondwet had gegeven. Want indien hij wèl had verstaan, strekte die uitlegging daarheen, dat inderdaad alle onderwerpen van koloniaal aard bij Koninklijk besluit, of in Indië van wege den Koning, zouden kunnen worden geregeld, en dit nu was, volgens spreker, eene zoo beperkte uitlegging, dat hij daarmede niet kon vereenigen.

De heer *Sander* verklaarde zich mede vóór het gevoelen van den heer van Twist, betrekkelijk het grondwettig bezwaar. Doch al had hij dat bezwaar niet, dan nog zou hij de voordragt niet kunnen goedkeuren, uit hoofde van de onvolledige donnés, welke de Regering had verstrekt. Daardoor was het hem moeijelijk geworden, de zaak naar behooren te overzien. Wanneer hij tegen de wet stemde, dan hoopte hij, dat hij de afschaffing zelve daardoor niet vertragen zoude; maar dat de Regering spoedig er toe komen mogt, om den grooten maatregel bij besluit te regelen.

Nadat de heer *Minister van Kolonien* nog in weinige woorden had geresumeerd het reeds ontwikkelde gevoelen der Regering, waarop zij de noodzakelijkheid van regeling bij de wet in dit geval steunde, werden de algemeene debatten gesloten verklaard, en werd de discussie over de artikelen vastgesteld op morgen ochtend ten elf ure.

De heer Minister van Finantien heeft aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden zijne memorie van beantwoording op het voorloopig verslag dier Kamer betrekkelijk het wetsontwerp tot wijziging der bepalingen omtrent de heffing van den accijns op het geslagt van de runderen en de kalveren.

In dat antwoord beaamt de Minister *niet* het gevoelen van die leden, die meenden, dat, wanneer tot afschaffing van belasting werd overgegaan, die op het geslagt de voorkeur zou verdienen. De Regering blijft de prioriteit toekennen aan de belasting op de brandstoffen, al ware het alleen omdat elk en een iegelijk, hoe gering ook van stand, bij de belasting op de brandstoffen is betrokken, en daarentegen het gebruik van rund- en kalfsvleesch tot de meer gegoede standen is beperkt. Wanneer echter later de toestand van 's Rijks geldmiddelen afschaffing van belasting mogt gedoogen, dan zou ook de accijns op het geslagt voorzeker zeer in aanmerking komen. Aangenaam was het overigens der Regering te vernemen, dat de door haar voorgestelde algemeene invoering van het stelsel van eigen aangifte bij de heffing van den accijns op het geslagt bij de meerderheid der leden bijval had gevonden. Wel is waar dat die heffingswijze aanleiding kan geven tot afkeuringswaardige handelingen van de zijde van ambtenaren, doch daartegen stond over het toezigt, dat op die ambtenaren werd geoefend, en de schade, die zij zelven zouden lijden bij te ligtvaardige benadering; terwijl, bovendien, het stelsel zelf, sedert de invoering der wet van 28 april 1822 meer algemeen ingevoerd, thans goed werkt. De Regering verzet zich tegen het door eenige leden in bedenking gegeven denkbeeld, om de heffing volgens tarief voor volkrijke gemeenten te behouden, met bepaling dat jaarlijks of om de twee jaren herziening van elk tarief zou plaats hebben, op voordragt der gemeentebesturen en na Gedeput. Staten te hebben gehoord. Door de verwezenlijking van dit denkbeeld zou het geheele doel der voordragt, nl. het invoeren eener eenvormige en doelmatige heffing, geheel worden gemist; terwijl het op gezette tijden herzien der tarieven niet zou kunnen beletten, dat die niet nu en dan beduidend van den wezenlijken prijs afweken. Zoo deelt ook de Regering geenszins in de vrees, door sommige leden geopperd, dat door de nu voorgestelde heffingswijze de gemeentefinantiën zouden worden benadeeld. In verscheidene groote gemeenten, waar nu reeds de eigen aangifte bestaat, leverde de belasting als plaatselijk middel eene niet onaanzienlijke inkomst voor de gemeente op, en mogt de opbrengst, ook als men die vergeleek met hetgeen het plaatselijk middel in andere groote gemeenten, waar tarieven bestaan, afwerpt, als zeer voldoende beschouwd worden. Deze stellingen worden door de Regering in de memorie met cijfers gestaafd.

Ten aanzien van de bedenkingen, op het wetsontwerp zelf gemaakt, maakt de Regering zwarigheid, om de speling van 7 pct. op de aangifte der waarde van het vee verder te verhoogen. Indien de speling nog grooter moest zijn, zou de Regering zelve eene heffingswijze moeten afkeuren, waarbij zulk eene aanmerkelijke korting moest worden verleend, alleen om tegen onbillijkheden van de ambtenaren gewaarborgd te zijn. Evenzeer handhaaft de Regering de bepaling, door haar voorgesteld bij art. 2 van het wetsontwerp, krachtens welke bij slagting uit nood niet tot de afhakking mag worden overgegaan vóór dat de aangegeven waarde van het stuk vee door de ambtenaren is onderzocht; die bepaling, zegt de Regering, is geheel in overeenstemming met het beginsel, waarop de wet van 2 augustus 1822 rust. Intusschen verklaart zij, dat volgens hare voordragt *niet* strafbaar zijn zal om een beest, dat zijn natuurlijken dood is gestorven en voor het verbruik is afgekeurd, van de huid te ontdoen, alvorens het in den grond te bedelven. Eindelijk heeft de Regering het wetsontwerp in dien zin gewijzigd, dat het tijdstip van in werking treden der wet nu gesteld is op den 1 januarij 1860.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.